Влада – Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 206—207 (1206—1207) ♦ Вівторок, 31 жовтня 1995 року ♦ Ціна договірна

Аж до зняття деяких міністрів!

Прем'єр-міністр України Євген Марчук під час відвідання Полтавської області зазначив, що в країні посилюється опір курсові економічних реформ.

У Миргороді на зустрічі з виборцями Є. Марчук висловив думку, що початок другого етапу реформування економіки спричинив «дуже серйозну протидію» з боку «низки службових осіб на всіх рівнях».

Прем'єр-міністр запевнив виборців, що «порядок у країні буде наведено». Зокрема, він зазначив неприпустимість ухилення від сплати податків. За його словами, до бюджету не надходить 40 % податків.

Кажучи про кадровий склад уряду, Є. Марчук заявив, що «еволюція уряду триватиме». Він зазначив ряд «невдалих призначень» і завірив, що «ці помилки будуть виправлені найближчим часом». Можуть бути зняті з посади навіть деякі міністри. Конкретних прізвищ прем'єр не називав.

Під час візиту Прем'єр-міністр України Євген Марчук заявив про свою готовність балотуватися в депутати парламенту країни по Миргородському виборчому округу №324.

«Я ХОТІВ БИ НЕ ТАК ГОВОРИТИ, ЯК СЛУХАТИ ВАС»

Нотатки з робочої поїздки Голови Верховної Ради України Олександра Мороза по Житомирщині

Того, хто побуває на Поліссі, не може не вразити краса цього краю. Так само, як не можна залишитися байдужим до трагедії людей, які внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС змушені були полишити рідну оселю, де жили їхні предки з діда-прадіда. А для тих, хто залишився, земля-годувальниця стала небезпечною через насичення радіонуклідами. Тож дводенна робоча поїздка Голови Верховної Ради України була не ознайомчою, а робочою і напруженою. Адже під час зустрічей з людьми доводилося відповідати на запитання, які стосуються не лише роботи вищого законодавчого органу держави, а, по суті, тримати звіт за все, що робиться в Україні.

(Закінчення на 2-й стор.).

ФОНДОВИЙ РИНОК: що там видно?

Ще задовго до появи Концепції функціонування та розвитку фондового ринку України у наше життя прийшов цінний папір — ваучер. Ще ламаються списи довкруг реальної вартості майнового сертифіката, але акції багатьох вже приватизованих підприємств приносять громадянам дивіденди. Нехай куці. Але багатообіцяючі.

Найпершим, хто збагнув, який зиск стоїть за фондовим ринком, була держава і її банківські установи. На сьогодні Мінфін погасив тримісячні облігації вже 7-го траншу на загальну суму 2,4 трлн. крб., зростає попит на облігації Київради, стійким попитом користуються на Українській фондовій біржі акції «Укррічфлоту». Спитаєте, чому в такому разі припізнилася Концепція розвитку фондового ринку? Бо припізнилась переміна форми власності. Їздили за досвідом приватизації до чехів, але ж вони вже підбивають підсумки, а ми лиш збираємось прискорюватись. Тож Концепція, що друкується в сьогоднішньому номері газети (8—9 стор.) — теж данина цьому прискоренню.

Зупинено 1-й енергоблок ЧАЕС

27 жовтня зупинено 1-й енергоблок Чорнобильської АЕС, номінальною потужністю 800 мгВт.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в центрі громадських зв'язків ЧАЕС, блок було зупинено для з'ясування причин відхилень у роботі перезавантажувальної машини, помічених під час планового перезавантаження у п'ятницю.

За повідомленням чергового по станції, для ремонту зупиненого енергоблока потрібно 10 діб.

Леонід Кучма в Республіці Чилі

Триває офіційний візит Президента України Леоніда Кучми до країн Латинської Америки. У неділю, 29 жовтня, він прибув до Республіки Чилі на запрошення Президента цієї країни Е. Фрея Руїса-Тагеля. Учора відбулася його бесіда з Президентом, зустрічі з Головою Верховного Суду М. Абурто, Головою Палати Депутатів Національного Конгресу Х. Еетвесом, мером Сантьяго Х. дела Фуенте.

Учора ж Президенту України вручено «Медаль ректорату» Чилійського університету.

Президент України відвідав аерокосмічний комітет Чилі, де взяв участь у переговорах з керівниками Комітету та командуванням ВПС Чилі. Відбулася також зустріч з чилійськими підприємцями.

Сьогодні в готелі «Каррера» відбудеться підписання україно-чилійських документів. А першого листопада Президент України повертається до Києва.

У номер

Тепер є й виконувачі

У Києві відбулося засідання Кабінету міністрів України, на якому розглянуто першочергові заходи з реалізації програми дій уряду.

На засіданні уряду затверджено список законодавчих актів, потрібних для реалізації програми, встановлено конкретні терміни, визначено виконувачів, а також затверджено документ, що визначає організаційно-практичні заходи з реалізації програми.

На засіданні також розглянуто питання про підсумки роботи народного господарства країни за 9 місяців цього року.

Покладання вінків

28 жовтня о 10-й годині ранку до пам'ятника Слави в Києві відбулося покладання вінків від Президента України, Верховної Ради України та Київської міської держадміністрації на честь 51-ї річниці визволення України від фашистських загарбників.

Мораторій на смертну кару в Україні передчасний, —

заявив на своїй першій прес-конференції, яка пройшла у Дніпропетровську, новий генеральний прокурор країни Григорій Ворсінов.

Він зазначив, що в україні для такого рішення не підготовлено ще правову базу, немає ні Закону, ні Указу, які відкривали б дорогу мораторію. До того ж і необхідності у ньому сьогодні немає. Адже з майже 30 видів злочинів, за які раніше присуджувалася смертна кара, в Україні сьогодні залишено лише один вид — за умисне вбивство при обтяжуючих обставинах. Винесені судом вироки будуть неухильно виконуватися, підкреслив генпрокурор.

Григорій Ворсінов також поінформував журналістів, що має намір розпочати роботу на новій посаді з структурної перебудови в органах прокуратури. На його думку, доцільно все керівництво ними зосередити в одних руках, суттєво скоротивши кількість автономних структурних підрозділів, в першу чергу, позбавившись від тих, які дублюють один одного.

Щодо тих «гучних» справ, якими займалися досі органи генпрокуратури, Григорій Ворсінов запевнив, що всі вони будуть уважно вивчені. Причому, головним мірилом у роботі і при ухваленні рішень, підкреслив новий генпрокурор, будуть неухильне і чітке додержання законів всіма, без винятку, дисципліна, порядок і порядність. Генпрокуратура не буде і тою пожежною командою, яка рятує становище на місцях. Надаючи ініціативу у діях обласним, міським та районним її підрозділам, треба підвищити при цьому їх відповідальність за кінцевий результат, активніше залучати в лави правоохоронних органів грамотних, рішучих і чесних фахівців, сказав Григорій Ворсінов.

«Я ХОТІВ БИ НЕ ТАК ГОВОРИТИ, ЯК СЛУХАТИ ВАС»

(Початок на 1-й стор.).

Уже під час першої зустрічі з колективом Інституту сільського господарства Полісся стало очевидно, в якій тугий вузол переплелися проблеми, що стосуються Полісся і Чорнобиля. Адже Полісся завжди було не простим для ведення сільського господарства, як зазначив у своєму виступі директор інституту Юрій Савченко. Кожен центнер прибавки врожаю давався нелегкою працею, але затрати завжди окуповувалися. Найстабільнішим джерелом коштів була реалізація державі льону. Вагомою була частка Полісся у вирощуванні картоплі, хмелю, виробництві молока. Але останнім часом почалося різке скорочення в цих галузях. Ось чому прозвучала тривожна нота, підтримана Головою Верховної Ради: не допустити деградації Поліського регіону. Для цього потрібне законодавче забезпечення продуманої і виваженої програми «Полісся», яку розробили науковці інституту.

Тривожно прозвучали слова на захист льону-довгунця, адже площі під нього скоротилися майже вдвічі. А за умови нормальної підтримки цієї культури ми маємо можливість одержувати прибутки, а не рахувати збитки. Ще один заклик — повернутися обличчям до насінництва. Адже без серйозної державної підтримки у цій справі годі й сподіватися на врожаї.

Племінне господарство взагалі відкинуто років на тридцять назад. Під Коростенем було побудовано унікальний селекційний центр, почато серйозну роботу, яка обіцяла високі результати. Тепер від великого стада добірних плідників залишилися жалюгідні залишки.

Олександр Мороз погодився також з тим, що передусім маємо підтримувати власне виробництво, а не вкладати кошти в економіку інших держав. «Я хотів би не так говорити, як слухати вас», — ці слова Олександр Мороз повторив і під час зустрічі з керівниками підприємств і організацій Коростеня і району. Він попросив, зокрема, висловитися щодо ідеї перетворення землі в товар. Представники і сіл, і міста були одностайними в тому, що її не можна перетворити в об'єкт купівлі-продажу. Не було розбіжностей між Головою Верховної Ради України та учасниками зустрічі і щодо того, чи потрібні Ради народних депутатів на місцевому рівні. Хвилювали присутніх і питання, що стосуються ситуації, у якій опинилися ті, хто свого часу збудував об'єкти соцкультпобуту, а тепер їх утримання лягло важким тягарем на підприємства. Олександр Мороз висловив своє бачення цієї проблеми і того, що стосується розширення можливостей місцевих бюджетів. Солідарний він з тими, хто закликає дати пільгові кредити сільському господарству, і взагалі, на його думку, бюджетні резерви мають розподілятися через бюджетний банк. Бо в нас банківська система відірвана від виробника.

Присутні гостро висловилися проти обмеження фонду споживання, яке є кроком до тінізації економіки. А коли зайшла мова про незгоду уряду виконувати постанову Верховної Ради щодо вартісної межі малозабезпеченості, то Олександр Мороз зазначив, що функція виконавчої влади — не політичні заяви писати, а виконувати рішення законодавчого органу. Тим більше, що потрібні кошти на порядок менші, ніж заявляє уряд. На цьому прикладі, до речі, добре видно, чому Олександр Мороз проти перенесення норм нинішнього Конституційного договору в нову Конституцію. Якщо Президент сам формуватиме уряд, який діятиме всупереч тим документам, що їх прийматиме Верховна Рада, то це може призвести до катастрофи. Звичайно, Конституцію немає сенсу виносити на референдум у цілому — це можна зробити тільки з найважливішими її положеннями.

Щодо законів, які стосуються соціального захисту потерпілих від аварії на ЧАЕС, зазначив Олександр Мороз, то вони ні в якому разі не погіршать становище чорнобильців, а лише будуть спрямовані на наведення порядку в законодавстві.

І в Коростенському районі, і в одному з найвіддаленіших — Ємільченському, де також відбулася зустріч Голови Верховної Ради з представниками громадськості, чулося багато нарікань на недосконалість пенсійного законодавства. Олександр Мороз також висловився проти зрівнялівки, яка викликає справедливе обурення у тих, хто все життя самовіддано працював.

...Наступного дня, 28 жовтня, в Житомирі відзначали 51-у річницю визволення України від німецько-фашистських загарбників. Олександр Мороз спільно з керівництвом області та міста, представниками громадськості поклав квіти до монумента Слави.

Потім відбулася зустріч з керівниками області, районів, представниками громадськості.

На прес-конференції Голова Верховної Ради Олександр Мороз відзначив, що протягом двох днів почув від людей побажання, які повністю збігаються з його баченням розв'язання назрілих в Україні проблем.

Олексій КАВУН,
Василь ТУГЛУК.

У комісіях Верховної Ради України

Комісія ВР з питань економічної політики та управління народним господарством попередньо розглянула внесений Кабінетом Міністрів України проект Закону «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності». Одночасно обговорено й законопроект із зазначеного питання, поданий у порядку законодавчої ініціативи народним депутатом Сергієм Терьохіним. В цілому комісія схвалила законопроект Кабінету Міністрів. Було підтримано також пропозиції С.Терьохіна стосовно підвищення розмірів деяких ставок плати за патент та обчислення їх у порівняльних цінах до ЕКЮ.

Проект Закону визначає порядок патентування у сфері роздрібної торгівлі, діяльності, пов'язаної з наданням послуг у сфері грального бізнесу, торгівлі іноземною валютою, що проводиться суб'єктами підприємницької діяльності. Його мета — регламентувати діяльність у цих сферах єдиним законодавчим актом, оскільки сьогодні її ліцензування і сертифікація проводиться за різними документами.

У залежності від виду діяльності буде встановлено оплату за патент. Наприклад, вартість торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями становить суму, еквівалентну чотирьомстам доларам США за календарний місяць, перераховану в валюту України за курсом Національного банку на день, що передував дню проведення оплати цього патенту. А за використання грального автомата з грошовим або майновим виграшем пропонується встановити плату, еквівалентну 500 доларам, столів для більярду — 300 доларам.

Суб'єкт підприємницької діяльності зможе здійснювати попередньо оплату вартості торгового патенту за весь термін його дії. При цьому він звільняється від обов'язків довнесення вартості торгового патенту у разі, якщо прийнятими після цього актами законодавства збільшується його вартість.

У законопроекті має місце й положення безоплатного надання патенту за умов, якщо суб'єкт підприємницької діяльності займається роздрібною торгівлею виключно національного виробництва і тільки певних видів. А саме: продаж хліба, булочних виробів, борошна, олії, молочних продуктів, картоплі, проїзних квитків тощо.

Кошти, одержані від продажу торгових патентів, зараховуватимуться до Державного бюджету у розмірі 30 відсотків від загальної суми надходжень, а 70 відсотків — до місцевих бюджетів за місцем реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

Передбачено й відповідальність за порушення вимог цього Закону. Наприклад, при здійсненні торговельної діяльності з використанням інших видів товарів, крім зазначених у безоплатному торговому патенті, суб'єкти сплачують штраф у подвійному розмірі вартості торгового патенту. При порушенні термінів сплати чергових платежів штраф дорівнює розміру вартості торгового патенту. При цьому він анулюється.

Найближчим часом проект закону буде внесено на розгляд Верховної Ради.

Прес-служба Верховної Ради України.

Виступ Президента України Леоніда Кучми
у Національному Конгресі Аргентинської Республіки
м.Буенос-Айрес, 27 жовтня 1995 року

Шановний пане голово!

Шановні пані і панове!

Щиро дякую за надану можливість сказати кілька слів з цієї високої трибуни Національного Конгресу Аргентинської Республіки. Сприймаю це, насамперед, як вияв поваги до моєї держави — України, її народу, який я маю велику честь представляти.

Мені особливо приємно вітати саме членів вищого законодавчого органу вашої держави, тому що під час короткої історії незалежної України ми вже не раз відчували вашу безпосередню підтримку, прагнення не тільки зміцнювати засади демократії і справедливості у внутрішньому житті своєї країни, а й стверджувати саме такі принципи у міжнародних відносинах. Так було у грудні 1991 року, коли Аргентина першою на латиноамериканському континенті визнала незалежну Україну.

Так було у 1993 році, коли палата депутатів Національного Конгресу прийняла резолюцію із засудженням протиправного рішення тодішньої Верховної Ради Російської Федерації «Про статус міста Севастополь».

Із задоволенням ми також сприйняли повідомлення про те, що напередодні 4-ї річниці незалежності України у Національному Конгресі створено Групу друзів України, до складу якої ввійшли авторитетні політичні діячі Аргентини. В цьому факті яскраво відбивається високий ступінь взаєморозуміння, що його досягли наші народи.

Ми надаємо важливого значення розвиткові співробітництва між парламентами наших країн. Робота в цьому напрямку вже почалася. Встановлено контакти між відповідними комісіями Верховної Ради України і Національного Конгресу Аргентини. Сподіваюся, що в найближчому майбутньому Аргентину відвідає і делегація Верховної Ради України. Взаємні візити на такому рівні не лише сприятимуть зближенню народів наших держав, а й обміну досвідом законодавчої діяльності.

Шановні панове!

Український народ вистраждав право на свою власну державу.

Ми обрали курс на побудову правового демократичного суспільства. Це нелегка справа. Чотирьох років нашої незалежності занадто мало для її реалізації, але зроблено вже чимало для того, щоб надати необоротності процесові становлення України як держави. Підписаний у червні цього року Конституційний договір між Президентом та Верховною Радою України, який ми ще називаємо «малою Конституцією», заклав основи для розподілу функцій між виконавчою та законодавчою гілками влади, помітно стабілізував внутрішньополітичну ситуацію в нашому суспільстві.

Важливою подією для України, для зміцнення її незалежності стало нещодавнє рішення Парламентської Асамблеї Ради Європи рекомендувати нашу країну до членів цієї авторитетної європейської організації. Цей факт свідчить про наші здобутки на шляху демократичних перетворень, які ми здійснюємо послідовно, цілеспрямовано і без вагань. Україна рішуче стала на шлях радикальних економічних реформ. І ми вже маємо перші ознаки суттєвої стабілізації української економіки. Сьогодні ми намагаємось вирішувати водночас широкий комплекс проблем, мета яких трансформувати нашу країну в сучасну, економічно розвинену державу з міцними демократичними інститутами, у впливовий суб'єкт міжнародного життя. Україна — молода держава. І це природно, що ми активно шукаємо нових партнерів на міжнародній арені, намагаємося суттєво розширити наше співробітництво з країнами, з якими вже маємо успішний досвід співпраці. Наша країна має великий індустріально-аграрний, науково-технічний і ресурсний потенціал. І в мене немає сумнівів, що поглиблення відносин між Україною і Аргентиною надасть відчутний додатковий імпульс розвиткові наших країн, позитивно вплине на добробут наших громадян, створить десятки нових зв'язків, які об'єднають наші народи, будуть слугувати їх розвитку і процвітанню. Глибоко переконаний, що це наші спільні цілі і що вони знайдуть підтримку державних і політичних діячів, у ділових колах, серед широких верств громадськості наших країн.

Хочу також підкреслити, що Аргентина та Україна мають і особливий стимул для прискореного, широкого і взаємовигідного співробітництва. Фактично наші країни є поріднененими державами. В Аргентині живуть і віддано працюють на благо своєї нової батьківщини майже триста тисяч громадян українського походження. Міжнародне право не передбачає такої кваліфікації відносин між державами. Але є більш високе право, ніж формальне. Це право на особливу увагу і дбайливе ставлення до розвитку відносин з країнами, де мешкають з різних обставин сини і дочки свого народу. Незалежна Україна завжди враховувала ці обставини у своїй зовнішній політиці. Саме в такому руслі розвиваються наші взаємини з Канадою. Такими ж принципами ми будемо керуватися і у своїй зовнішньополітичній діяльності й з іншими країнами, де є численні українські громади.

Шановні панове!

На завершення хочу ще раз висловити сподівання на плідну і взаємовигідну співпрацю народів Аргентини і України в ім'я високих ідеалів миру, взаєморозуміння та благополуччя.

Бажаю усім вам успіхів у вашій законотворчій діяльності, щастя і доброго здоров'я, а також здобутків вашій країні, злагоди та добробуту громадянам дружньої нам Аргентини.

Дякую за увагу.

Пишемо нову Конституцію України

Якщо у готовому будинку раптом надумалися фундамент міняти...

Як відомо, робоча група, створена Конституційною комісією, підготувала, за словами Президента України Леоніда Кучми, справді реальний проект Конституції, над яким на початку листопада вже зможе працювати Конституційна комісія. Вона має узгодити його та передати на обговорення до Верховної Ради.

Так от, щодо робочої групи, сумнівів немає, результат її конструктивної роботи очевидний. А ось що стосується подальшої роботи над документом, то вона може застопоритися. І побоювання — реальні. Скажімо, представники лівих сил у самій комісії та у Верховній Раді наполягають на тому, щоб у преамбулі проекту записати: в основу нової Конституції покладено Декларацію про державний суверенітет України.

А чому б і ні? — спитає читач, — адже декларація — документ історичної важливості. Це, безумовно, так. Але треба враховувати, що декларація була прогресивним документом на момент її прийняття та є усетаки політичним, а не юридичним актом, компромісом політичних сил у 1990 році. Адже тоді ми могли лише мріяти про справжню державність. Існував ще СРСР і Україна була його складовою частиною — УРСР. Вперше у назві прийнятого парламентом документа — декларації — прозвучало слово «Україна», а не абревіатура «УРСР»... Цьому передували бурхливі дискусії, ламалися списи та пера. Й усе ж прозвучало «Україна». Хоча у тексті документа в основному вживалося «Українська РСР»... Втім, це лише штрих.

Скажімо, у декларації записано: «Громадяни Республіки усіх національностей становлять народ України». А вже через одну главу констатується: «Українська РСР має своє громадянство і гарантує кожному громадянинові право на збереження громадянства СРСР». Так що, намагаючись покласти в основу нової Конституції Декларацію про державний суверенітет, вже зараз політичні сили немовби побічно спрямовують до реанімування неіснуючої держави. І таким саме побічним шляхом заганяють у кут тих, хто елементарно не пам'ятає цього положення декларації про громадянство. Лоно Союзу присутнє не тільки у ньому. Наприклад, у главі «Економічна самостійність» записано: «Українська РСР має право на свою частку у загальносоюзному багатстві, зокрема у загальносоюзному алмазному й валютному фондах та золотому запасі, створених завдяки зусиллям народу Республіки». Чи не правда, хороше положення? Але які реалії? Немає цих загальносоюзних багатств. А ми маємо лише борги. Тій самій Росії — правонаступниці СРСР.

Далі, у декларації констатується, що Українська РСР при потребі вводить свою грошову одиницю. То що, наслідуємо приклад Білорусі? І — назад у рубльову зону? А в кінці цього документа говориться, що «відносини Української РСР з іншими радянськими республіками будуються на основі договорів, які укладено на принципах рівноправності, взаємодопомоги, взаємної поваги та невтручання у внутрішні справи». Йдучи за цим принципом, можна говорити про укладання договорів уже з **пострадянськими** республіками. Бо жодної **радянської** не залишилося.

І найголовніше: ключ до природи декларації заховано в останньому реченні цього документа: «Принципи Декларації про суверенітет (слова «державний» тут уже немає. — **Прим. авт.**) України використовуються для укладання союзного договору». Так, декларація була актуальним документом, документом свого часу, коли справді йшлося про укладання Союзного договору, коли політична боротьба велася на рівні: укладати Союзний договір у вигляді федерації чи у вигляді конфедерації. А про повну незалежність держав помишляли лише мрійники та екстремісти. Й то — у душі. Тому виправдано звучала тоді передостання фраза у документі, який аналізується: «Декларація є основою для нової Конституції, законів України та визначає позиції Республіки при укладанні міжнародних угод».

Із 16 липня 1990 року, дня прийняття декларації, погодься, збігло багато води. Повернутися до витоків, тобто до самої декларації, та підняти її тепер, як прапор, проголосити основою нової Конституції означає у політичному та будь-якому іншому значенні повернення, відхід до минулого стану — назад у лоно Союзу! І дебатувати про те, яким він має бути: федеративним чи конфедеративним. Не беручи до уваги Акт проголошення незалежності України, підтверджений 1 грудня 1991 року Всеукраїнським референдумом.

Отож, якщо вже й посилатися у преамбулі нової Конституції на Декларацію про державний суверенітет, то тільки через кому з Актом проголошення незалежності України, щоб простежувалася еволюція її розвитку.

З приводу необхідності посилання на Декларацію наводять такий аргумент: мовляв, цього вимагає концепція нової Конституції України, прийнята Верховною Радою Української РСР 19 червня 1991 року й надрукована 3 липня того ж року. Саме так воно і є. Вимагає. Але неможливо не враховувати, що концепцію прийняли за два місяці до московського путчу 19 серпня. А 24-го, як відомо, був проголошений Акт незалежності України. Так що концепція вже якоюсь мірою застаріла. Адже у ній також ішлося про Союз суверенних держав.

І тому розробники проекту нової Конституції не могли сліпо йти за концепцією про державний суверенітет, після прийняття якої відбулися такі глобальні переміни у житті суспільства, як розпад колишнього СРСР і проголошення України незалежною державою, обрання Президента України, формування нової державної виконавчої влади у центрі та на місцях, а також органів регіонального та місцевого самоврядування. Адже були у наявності нові передумови для створення правової бази.

Наприклад, концепція передбачала закріпити у Конституції соціалістичний вибір як намір побудувати основане на праці суспільство соціальної справедливості. Розробники проекту відмовилися від цієї тези, яка на конституційному рівні закріплювала одну з ідеологій як державну. Щодо побудови суспільства соціальної справедливості, то вже тепер у доопрацьованій статті 1 проекту Конституції записано, що Україна є демократичною **соціальною** правовою державою.

Далі. Концепція нової Конституції України передбачає визначити позиції Республіки щодо Союзу суверенних держав та принципових основ такого Союзу. Виходячи з того, що Україна стала незалежною державою, потреба конституційного регулювання цього питання відпала. У проекті закріплено правові засади статусу Української суверенної держави у світовому співтоваристві на основі визнання й поваги загальноприйнятих принципів міжнародного права.

Положення концепції визначає, що Верховна Рада України та місцеві Ради народних депутатів є органами повновладдя народу, — це розходиться з принципом розподілу влад, також проголошеним концепцією. За цим принципом жодна влада, окремо взята, не може втілювати повновладдя народу. Державна влада здійснюється народом безпосередньо чи через єдину систему державних органів за принципом її поділу на законодавчу, виконавчу та судову. Крім того, місцеві Ради у концепції розглядаються і як органи місцевої **державної** влади, і як органи місцевого **самоврядування**. Проект Конституції відходить від такого розуміння місцевих Рад і розглядає окремо місцеву державну адміністрацію та регіональне й місцеве самоврядування.

Такі розбіжності Концепції та проекту нової Конституції від 26 жовтня 1993 року, взятого за основу для подальшої роботи над проектом, є цілком виправданими, бо зумовлені новими історичними й політичними обставинами.

Але ось нещодавно за ініціативою депутатів В. Марченка та П. Симоненка у парламенті було прийнято рішення про необхідність вивчити можливість внесення змін до Концепції нової Конституції України. Мовляв, треба поставити розробників, так би мовити, у чіткі рамки. Але ж сам проект уже готовий! Більш того, конкретні пропозиції щодо змін ніхто не подавав...

Оскільки сама ідея належить парламентаріям лівого напряму, неважко здогадатися, що зміни не стосуватимуться, скажімо, соціалістичного вибору. Що ж не влаштовує лівих? Судячи з усього, вони б намагалися визначити у концепції не президентську, а парламентську форму державного управління, відкинувши інститут Президента. Чи, принаймні, вибрати, так би мовити, золоту середину — парламентсько- президентську. Поза сумнівом, зайшла б мова і про символіку, і про державну мову. І про «всю владу — Радам!». Адже все наполегливіше ліві закликають спитати про це у народу, збирають навіть підписи за проведення референдуму з цих питань...

Комісія з питань правової політики й судово-правової реформи, обговоривши на одному з своїх засідань пропозицію ініціаторів зі зміни концепції, прийшла до висновку щодо доцільності такої роботи.

Аргументи? По-перше, дух концепції усе-таки присутній у проекті Конституції; по-друге, концепція це не нормативний документ, а протокол намірів; по-третє, нова Конституційна комісія створена усіма трьома гілками влади, а тому й концепцію у такому разі треба узгоджувати таким само «тріумвіратом»; і по-четверте, Конституційним договором передбачено, що текст Конституції має узгоджуватися між парламентом та Президентом і має виноситися на Всеукраїнський референдум; по-п'яте, з огляду на проведення референдуму з Конституції, від парламенту досить простої більшості голосів для прийняття Конституції.

Що ж, ці доводи не однозначні, але, вірогідно, можуть бути прийняті. Якщо усе ж таки ми хочемо нарешті мати нову Конституцію. Ну, а якщо ні... То все це нагадуватиме невдале будівництво, коли вже у майже готовому будинку надумалися фундамент міняти. Не інакше, як хочуть будинок завалити. І не важливо, що без будинку ж погано...

Світлана ПИСАРЕНКО.

Розроблено проект революційного перевороту в судовій системі

26 жовтня розпочав роботу черговий пленум Верховного суду України. До порядку денного було включене питання про винесення у порядку законодавчої ініціативи на сесію Верховної Ради законопроектів України про судоустрій та конституційне судочинство України.

З доповіддю з цих питань виступив заступник голови Верховного суду України Володимир Стефанюк, котрий сформулював їх так: «Усі сучасні країни мають незалежне судочинство, основу якого становить демократія. Постає питання: «Як побудувати нам таке незалежне судочинство в Україні?» і заявив: у законопроекті стверджено, що всі гілки влади — рівні, мають своє коло питань, але за стан держави несуть рівну відповідальність.

Далі В. Стефанюк відповів на цілий ряд інших запитань. Зокрема на запитання «Яка система буде в нас?» відповів: судова система України будуватиметься по вертикалі й горизонталі.

По вертикалі це буде єдина судова система на чолі з Верховним судом України, в складі якого передбачається створення конституційного сенату, пленуму, судових колегій з адміністративних, кримінальних, цивільних, господарських справ, а також створення міських колегій. Місцевий сенат визначатиме, чи відповідають Основному Законові ті або інші нормативні акти. Адміністративна колегія встановлюватиме, чи відповідають акти законам.

По горизонталі будуватиметься судова система. Вона буде спеціалізована. Зокрема, окремо розглядатимуть не лише кримінальні й цивільні справи, а можливо, й будуть нові види судів для розгляду справ сімейних, соціальних, фінансових тощо.

— Для кращого захисту прав громадян також передбачаємо, — сказав В. Стефанюк, — судову систему побудувати в три ланки: спочатку всі спори розглядатимуть суди першої інстанції, потім — апеляційні суди й касаційні як остання інстанція.

Питання щодо судової влади стоїть так: вона має охоплювати всю сферу судочинства. Тоді вона зможе бути добрим помічником виконавчої і законодавчої влад.

На запитання про те, чи буде в Україні Конституційний суд, В. Стефанюк відповів: так, але з чітко окресленими повноваженнями, буде як одна з ланок судової системи. Конституційний, арбітражний, військовий, цивільні суди — це лише відгалуження, спеціалізовані види органів судочинства.

Що до того, чи набуде Верховний суд права законодавчої ініціативи, В. Стефанюк зауважив: судова влада не може мати законодавчої ініціативи, бо це прерогатива, невід'ємне право влади законодавчої.

Зміни, запропоновані в проекті закону «Про судоустрій», мають зробити революційний переворот у нашій судовій системі. Якою мірою і як скоро законодавча влада підштовхне до нього — покаже час.

Марина КОВАЛЬЧУК.

Ювілеї

Гарний почин імператора Франца Йосифа

Виповнилося 120 літ від дня заснування Чернівецького держуніверситету. Сталося це у жовтні 1875 року з повеління імператора Австро-Угорщини Франца Йосифа. Відсталій околиці імперії, якою була тодішня Буковина, були вкрай потрібні висококваліфіковані фахівці для реформування економіки на європейський кшталт.

Після розпаду Австро-Угорської імперії 1918 року і прилучення Північної Буковини до Румунського королівства, окупанти розпочали насильницьку румунізацію краю, і найперше взялися за чистку закладу. В ньому перестала звучати українська мова, вхід в університет українцям фактично зачинив двері.

У 1940 році після воз'єднання Північної Буковини з Україною університет було реорганізовано в державний вищий навчальний заклад з українською мовою викладання.

... Хоч як душила тоталітарна радянська система свободолюбні настрої в його стінах, та марно. У дні, коли постало питання: бути чи не бути незалежності України, над головним корпусом університету студенти й викладачі одні з перших в області підняли синьо-жовте знамено.

Сьогодні в складі ЧДУ функціонують 13 факультетів. На 56 кафедрах навчаються більш як 10 тисяч студентів, готують фахівців з 34 спеціальностей. Навчально-наукову роботу забезпечують більш як 700 викладачів, у тому числі 70 докторів наук, професорів, 470 кандидатів наук, доцентів.

Університетські вчені створили унікальну технологію вирощування кристалів. Космонавти ще й дотепер користуються нею. У стінах вузу народилася одна з перших в Україні лазерних установок.

Викладачі і студенти університету беруть участь у спільних наукових програмах, здійснюваних згідно з угодами про творчу співпрацю з провідними навчальними закладами та науковими центрами США, Канади, Австрії, Німеччини та інших країн. Особливо плідні зв'язки — з університетом канадської провінції Саскачеван. Свого часу багато зусиль до цього доклав прем'єр-міністр Саскачевану Рой Романов.

1994 року ЧДУ здобув акредитацію четвертого, тобто найвищого в нашій країні, рівня. З ювілеєм колектив Чернівецького держуніверситету привітали Президент України Леонід Кучма, глава облдержадміністрації Іван Гнатишин, прем'єр-міністр канадської провінції Саскачеван Рой Романов, колишній віце-канцлер Австрії Ерхард Бусек, Надзвичайний і Повноважний Посол Австрії в Україні Георг Вайсс.

Меморіальну дошку на честь ректорів університету, і зокрема першого ректора Костянтина Томащука, було виготовлено коштом правителів землі Карінтія з Австрії. Спонсори із землі Швабія, що в Німеччині, подарували вузу комп'ютерний клас.

За фінансового сприяння австрійських друзів до ювілею також було видано історію вузу. Та й писали її не тільки українці.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Живемо й умираємо... на роботі?

Середньостатистичний виробник матеріальних благ приблизно третину відпущеного йому земного строку проводить на роботі. Стрімке зростання виробничого травматизму в Україні змушує констатувати: наш співвітчизник на роботі не лише живе, а й умирає...

За даними Державного комітету України з нагляду за охороною праці, торік на наших підприємствах загинуло 2427 чоловік, у поточному — 1535. Щороку внаслідок нещасного випадку на робочому місці травмується близько 140 тисяч чоловік. Ще 15 тисяч на рік отримують професійні хвороби.

Найбільша смертність у вугільних шахтах. За даними Мінвуглепрому, за 6 останніх років за зменшення обсягів робіт удвічі, травматизм на вугільних підприємствах зріс майже так само. Причини прозаїчні: низькі технології, низька кваліфікація робітників, низька дисципліна.

До речі, однією з перших «політичних» вимог, висунутих шахтарями на зорі нового страйкового руху і поспішно задоволених урядом, було скасування статуту про дисципліну. Таке демократичне рішення було ухвалено в той час, коли свобода вибору — пити чи не пити на роботі — була (і є) причиною кожного п'ятого нещасного випадку з летальним завершенням.

В агропромисловому комплексі пияцтво удвічі частіше стає причиною трагедій. Тверезий погляд на наше життя знижує тонус, п'яний — інстинкт самозбереження. А реальність така: шахтар, котрий спускається у вибій, ризикує менше за тракториста, який переганяє з поля на поле в цілковитому мороці техніку.

Залишається жалкувати, що в країні, яка однією з перших в СНД прийняла Закон про охорону праці, від 25 до 60 відсотків фахівців, які з обов'язку служби мають турбуватися про наше з вами здоров'я і безпеку, не знайомі зі змістом відповідних нормативних актів. Такого висновку дійшли фахівці, котрі здійснювали опитування працівників служб охорони праці підприємств Мінвуглепрому. (Ці дані наводилися на першій міжнародній конференції з охорони праці, що відбулася у вересні в Києві). Можна припустити, що ситуація типова і для інших галузей народного господарства.

Тим часом через незадовільне забезпечення контрольно-вимірювальною апаратурою, засобами індивідуального захисту — і, передовсім, спецодягом — статистика тих, хто став жертвою «під час виконання», продовжує просуватися висхідною.

Ситуація вимагає вдосконалення систем ліцензування певних видів робіт, а також сертифікації техніки і технологій. Інакше Україна, вірогідно, й надалі вироблятиме і закуповуватиме комбайни, спроектовані за принципом камери тортур. Спекотного літнього дня температура в кабіні такого комбайна сягає 60° С. А від страшного шуму й вібрації, що вдвічі перевищують гранично допустимі рівні, водій змушений «дуріти» і за прохолодшого часу доби.

Що ж до наукової організації праці, то передове селянство нині шукає вихід самостійно — за допомогою бартерних оборудок. Взяти, приміром, забезпечення спецодягом. Принцип простий: хочеш гумові чоботи? Виймай і клади лантуха з цукром (50 кг). Хочеш кирзові? Два лантухи того самого натурпродукту. Втім, це багато дешевше й реальніше, ніж чекати, доки затверджена Кабінетом міністрів дворічна програма розвитку виробництва засобів індивідуального захисту принесе свої безкоризливі плоди.

Гроші нині лічать усі. 1 підприємства, що заощаджують 1 відсоток від обсягу реалізованої продукції на відрахуваннях до галузевих фондів охорони праці (з моменту введення Закону про оподаткування вони стали необов'язковими), добре знають, чим обернеться таке ставлення до галузі. Так, торішні аварії на шахті «Світанок» об'єднання «Жовтеньвугілля» (21 потерпілий, 16 загиблих) і «13-біс» об'єднання «Макіїввугілля» (14 потерпілих, 12 загиблих) обійшлися відповідно в 22 і 33 млрд. крб. у цінах 1994 року. Аварія на шахті імені Артема, що сталася три місяці тому і внаслідок якої, на щастя, ніхто не потерпів, обійшлася в 307 млрд. крб.

Схоже, бере гору нове первісно-ринкове гасло: «Продукція будь-якою ціною!». Щоправда, слід визнати, що, видобуваючи вугілля дідівським способом, спускаючись до шахт, які 20—25 років працюють без реконструкції й модернізації (а таких в Україні 80 %), говорити про нешкідливі й безпечні умови праці смішно.

І може статися так, що приведені у відповідність із європейськими, тобто більш суворими, національні стандарти спеціальної безпеки праці, інші норми і правила наші підприємства просто не зможуть виконати... Бо європейські стандарти розроблені для європейських технологій, які нашому промисловцю і не снилися!

Проте все ж таки треба якось рухатися до цивілізованого суспільства, отож Держкомітет з нагляду за охороною праці й узявся за впорядкування законодавства про охорону праці. Праця воістину титанічна, бо цю галузь регулює понад два мільйони законів, положень та інструкцій, частогусто 10—20-річної давності. Зокрема, на розгляд Верховної Ради буде винесено проект Закону про соціальне страхування від нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань, покликаного реформувати систему соцстраху. Зокрема, на піклування органів страхування, крім відшкодування збитків, завданих працівникові внаслідок нещасного випадку, покладуть цілковиту медичну і професійну реабілітацію потерпілого, його працевлаштування, а також надання всілякої допомоги інвалідові праці — від облаштування його робочого місця і до «організації його участі в громадському житті». Відрахування з підприємства до страхового фонду будуть пропорційні ступеневі ризику та умовам (чим вони гірші, тим більша сума) праці його робітників. Що з цього вийде, попрацюємо — побачимо.

Ганна РОМАНЦОВА.

На знімку: мешканці Вугледара проводжають в останню дорогу своїх товаришів, які загинули під час пожежі на шахті «Південнодонбаська».

Фото Ігоря БРУЯ (Укрінформ).

Медицина

По радикуліту — офіційними розцінками

Увагу хребту приділяли ще древні медики від часів Гіппократа. Наприклад, тісно взаємопов'язані з хребтом акупунктурні точки меридіанів сечового міхура були до кінця минулого століття засекречені китайськими лікарями. Якщо людину непокоять болі в попереку, в шиї, в ділянці грудної клітки, серця, запаморочення, оніміння кінцівок — шукайте причину в хребті.

На базі центральної клінічної лікарні Києва (в минулому — ім. Жовтневої революції) створено нову службу — відділення вертеброневрології (verrtebra — у перекладі з латинської мови означає «хребець»). Завідувач відділення Володимир Гонгальський пояснив, що до завдань указаного підрозділу входить комплексне, в тому числі й мануальна терапія, лікування неврологічних виявів хребетного стовпа.

Відкриття відділення не випадкове. Воно продовжує традиції, закладені в цій найстарішій установі півстоліття тому професором Ганною Дінабург. Останнього десятиріччя в лікарні функціонувало перше в колишньому СРСР відділення остеохондрозу хребетного стовпа під керівництвом відомого вертебролога Віталія Сукава. Повернення до цієї проблеми продиктовано часом. Згідно зі статистикою від 65 до 95 % захворювань периферичної нервової системи обумовлено патологією хребетного стовпа.

Метод мануальної терапії дуже ефективний. Проте застосовувати його мають лише фахівці-медики з відповідною підготовкою. Приміром, для отримання дозволу маніпулювати на хребті в США потрібне навчання за розширеною чотирирічною медичною програмою. А в нас дозволено лікувати навіть немедикам, які після місячних (!?) курсів мають досить розпливчасте уявлення про метод мануальної терапії.

У створеному відділенні мануальна терапія є одним із методів лікування, який використовується поряд із загальноприйнятим медикаментозним лікуванням, лікувальними блоками, лікувальною фізкультурою, що стабілізує хребет, фізіотерапією.

Як показали наукові дослідження співробітників відділення, патологія хребта формується вже в шкільному віці і часто є причиною багатьох порушень в організмі. При патології хребта, порушенній поставі у дітей (та й у дорослих) страждає, наприклад, орган зору, що часто супроводжується головними болями, болями в очних яблуках, підвищеною стомлюваністю при зорових навантаженнях і т.ін. Для своєчасного виявлення цих та інших порушень та цілеспрямованого комплексного їх лікування у відділенні працює лікар-окуліст.

Коли вас «скрутить радикуліт», погодьтеся, не шкода й півцарства за швидке зцілення. У відділенні надають допомогу за розцінками, офіційно затвердженими Міністерством охорони здоров'я України.

Валентин ДРУЖНИЙ.

Ліків багато. Аби гроші

Під час відкриття в обласному центрі Волині фірмової аптеки угорського хімічного заводу «Гедеон Ріхтер» хтось із гостей кинув: «Ліків багато, а чи вистачить грошей, щоб їх купувати?..» У новій аптеці — більше 500 найменувань лікарських препаратів з 20 країн світу, і найбільше — виробництва «Гедеон Ріхтер». Як сказав керівник аптеки Станіслав Шайко, ціни на них не перевищуватимуть ті, що в інших аптеках Луцька. Найновішими лікарськими препаратами за цінами виробника аптека постачатиме лікувальні заклади Волині і всього західного регіону України.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Луцьк.

«Диваки» шукають точку опори

І, схоже, вони її все-таки знайдуть, незважаючи на безпритульність, безгрошів'я і неповне визнання. Нехай навіть у наступному тисячолітті

То не задля образи сказано — диваки. Так їх іменували в офіційних колах у не зовсім віддалені часи, коли, до речі, і кібернетику та генетику називали лженауками. Таке невизнання і зумовило той факт, що лиш недавно, три з половиною роки тому, вони спромоглися об'єднатися в утворення, що має повну назву Українська міжнародна академія оригінальних ідей. У ній нині більш як двісті дійсних членів та ще понад п'ятсот асоційованих — сила, як бачимо, чимала. Серед них — такі відомі люди, як фітотерапевт, знавець народної медицини Євген Товстуха, автор екологічно чистої атомної електростанції без шкідливого радіаційного випромінювання, а також системи довголіття людини Борис Болотов, розробник космічних теорій Леонід Блохін та сотні інших шукачів і відкривачів нового, не підвладного посередньому розумові.

Цими днями академіки з'їхалися до Києва, оскільки закінчився визначений статутом термін повноваження президії і потрібно було обрати новий її склад.

Та мова на цій, формально звітно-виборчій, конференції фактично йшла про пошуки нових, ефективних форм і методів роботи, про формування науки XXI століття і всього третього тисячоліття. Доповідь із цього питання зробив віце-президент академії Петро Харченко.

(Закінчення на 16-й стор.).

Щось новеньке

СНД бачиться на ... відстані

Україна проти революційного розширення НАТО і нового поділу Європи на два табори.

Як повідомляє Укрінформ, про це заявив Президент України Леонід Кучма на прес-конференції, яка відбулася в столиці Бразилії, де він перебував з офіційним візитом. Відповідаючи на прохання кореспондента ТАРС уточнити позицію України щодо подальшого розширення НАТО, глава Української держави підкреслив, що вона постійна. Ми категорично проти революційного шляху розвитку цього процесу і вважаємо, що він має йти еволюційним шляхом, сказав він. Мине ще, мабуть, не один рік, відбудуться вибори в Росії, потім у США, ми ближче пізнаємо одне одного. Тим паче, що європейські країни, у тому числі Росія, домовилися активно працювати разом в НАТО, зауважив Президент України.

Звичайно, Україна проти того, щоб знову ділити Європу на два табори, і проти будівництва якоїсь нової берлінської стіни, підкреслив Леонід Кучма. Відповідаючи далі на запитання про доцільність активніших відносин у рамках СНД на регіональному рівні, а не співробітництва в рамках організації типу латиноамериканської інтеграційної системи МЕРКОСУР, Президент України, зокрема, сказав: сильніша Бразилія йде назустріч слабшим країнам. У СНД, на жаль, цього немає. Жоден документ, прийнятий і підписаний на рівні СНД, не працює. Я багато разів прямо говорив Борису Єльцину: ви повинні зрозуміти, що коли будете відштовхувати, обов'язково хтось потрапить «в інші обійми», зауважив Леонід Кучма. Так ось, на превеликий жаль, Росія сьогодні діє з позиції «великої країни»: що ніхто, мовляв, нікуди не дінеться, прийдуть.

У СНД країни не те що не відчувають поваги до себе, але навіть не відчувають рівноправного партнерства, підкреслив Леонід Кучма.

Завтра в балканське вогнище хлюпнуть чимало води

Коментар

В ЧЕРВНІ 1991 року, після проголошення Хорватією та Словенією незалежності, на території колишньої Югославії пролунали перші постріли. Завтра, через більш як чотири роки по тому, в Америці, на базі ВПС США Райт-Паттерсон у штаті Огайо, розпочнуться мирні переговори між президентами Хорватії, Сербії та Боснії і Герцеговини — Франьо Туджманом, Слободаном Мілошевичем та Алією Ізетбеговичем. Можливо, на кривавих югославських конфліктах незабаром буде поставлено крапку.

Цікаво, що головною темою прес-конференцій, виступів та заяв відомих політичних діячів і керівників держав протягом останнього тижня були не стільки самі переговори (які, в разі успіху, можна без сумніву зараховувати до розряду історичних подій), скільки наступна миротворча діяльність на Балканах НАТО. Створюється враження, що невдача в переговорах буде більшою сенсацією, ніж таке логічне, на перший погляд, підписання мирного договору.

Втім, до мирної крапки ще не так близько. Та й не може бути швидкого миру в такій довгій міжнаціональній війні. Ознак зміни крапки на знак питання чимало: країнські серби перервали переговори щодо мирного повернення Східної Славонії — хорвати заявляють, що в разі потреби її буде повернено силою; боснійські серби не погоджуються жити під одним дахом з мусульманами — в рамках конфедерації Боснія і Герцеговина; спалахують сербсько-хорватські перестрілки в районі Дубровника.

Хоча майбутнє натовського миротворства й оповите деяким туманом, все ж відомо: багатонаціональні сили «альянсу і компанії» матимуть 60 тисяч багнетів. Левова частка їх, природно, американська: 20—25 тисяч сухопутників плюс ВПС, ВМС та частини тилового забезпечення. Війська ООН будуть з екс-Югославії переважно виведені. Кожна країна, яка виявить бажання взяти участь у новій стадії балканського миротворства, повинна буде оплачувати ту участь самостійно.

І тут доводиться з сумом констатувати, що, швидше за все, повноцінна українська військова діяльність на Балканах закінчується. Хоч офіційно цінність перебування українських солдатів там полягає, насамперед, у «набутті досвіду в умовах, наближених до бойових, і взаємодії з арміями інших країн», а не в валютних заробітках, навряд чи Україна побажає викласти за той досвід чималеньку суму. Навіть якщо побути разом з НАТО дуже кортить. Але от, наприклад, перебування корпусу США обійдеться американцям в 1—1,5 млрд. доларів — можна порахувати, скільки ж коштуватиме відрядження принаймні кількох українських батальйонів (та й немає в нашому бюджеті статті на проведення миротворчих операцій). Миротворство за власний кошт для нас обтяжливе. Тому, в разі закінчення війни, доведеться обмежитися черговою заявою МЗС, згадавши в ній свій попередній миротворчий внесок. Хоча, за словами заступника начальника Генштабу ЗС України генерал-лейтенанта Георгія Панкратова, наш 240-й батальйон у Сараєві залишиться — але не в складі сил НАТО.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Хроніка. Факти. Події

● *Баку*

Трагедія в метро

Близько 300 чоловік загинуло і 140 госпіталізовано після загоряння поїзда бакинського метро, яке сталося у суботу ввечері. Дані не остаточні. Про них повідомив сьогодні начальник Головного управління поліції міста Баку полковник Магеррам Алієв. За його словами, пожежа в поїзді розпочалася із загоряння тягового двигуна 3-го вагона в ході руху поїзда. Поліція вважає, що одна з найбільш імовірних причин того, що сталося, — технічні неполадки. Рух уже відновлено у повному обсязі. 29—30 листопада було оголошено в Азербайджані днями жалоби за жертвами пожежі в метро.

Не вперше бакинська «підземка» стає місцем надзвичайних подій. 19 березня і 3 липня 1994 року внаслідок двох терористичних актів там загинуло близько 20 чоловік. Досі не знайдені їх організатори й виконавці. Розслідування торішньої трагедії триває.

Щодо нинішньої НП, то експерти не висловлюються однозначно.

● *Софія*

Тверезі вибори

У Болгарії в неділю відбулися вибори до місцевих органів влади. 6,7 млн. громадян, які мають право голосу, вирішували долю кандидатів на пости мерів міст, районних і громадських радників. За них вели боротьбу більш як 60 партій та коаліцій.

До речі, з вечора суботи до понеділка в столиці й інших містах Болгарії було заборонено продаж алкогольних напоїв саме у зв'язку з виборами до місцевих органів влади.

● *Тель-Авів*

У боротьбі за владу

Палестинська організація «Ісламський джихад» оголосила про обрання нового лідера. Рамадан Абдулла замінить на посту керівника «Ісламського джихаду» 43-річного засновника цієї організації Фатхи Шаккакі, якого було вбито минулого четверга на Мальті. Керівники організації обвинуватили у вбивстві ізраїльську спецслужбу «Моссад».

● *Рабат*

Кривавий теракт

Черговий кривавий теракт здійснили алжирські ісламісти. Внаслідок вибуху бомби, підкладеної в автомобіль у місті Буейра, яке розташоване за 15 кілометрів від столиці Алжиру, загинули 6 чоловік, 83 дістали поранення.

● *Рим*

Час розплати настав

Італійська поліція заарештувала у Римі німецьку терористку, члена екстремістської організації «Роте армеє фракціон» (РАФ) Марго Крісту Фронліх, яка протягом 13 років перебувала в міжнародному розшуку. Її звинувачують як одного з виконавців терористичного акту, здійсненого в Парижі 1982 року проти арабського часопису "Аль-Ватан-аль-Арабі", під час якого загинули два співробітники цього видавництва.

● *Бонн*

Нареченим чекати недовго

З початку наступного року терміни дійсної строкової служби у Бундесвері буде скорочено з 12 до 10 місяців. Таке рішення прийняв більшістю голосів депутатів від фракцій правлячих партій Бундестаг. Проти голосували представники всіх опозиційних партій — СДПН, «Союзу-90», «зелених» і Партії демократичного соціалізму (ПДС).

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

Шенгенський простір: усі кути — гострі

ПОКЛАСТИ край тривалому бюрократичному процесові надання віз держави Європейського Союзу вирішили десять років тому. Таким чином народилася Шенгенська угода, яка складається з кількох частин.

У переважній більшості розділів угоди йшлося про співробітництво у боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, наркобізнесом, про гарантування безпеки держав. Проте пересічних громадян, звичайно, цікавить більш прикладний пункт: про запровадження безвізового режиму в шенгенському просторі, до якого нині входять Франція, Німеччина, Бельгія, Голландія, Люксембург, Португалія, Іспанія, як спостерігач — Австрія, і планують увійти Італія та Греція.

З 24 березня цей пункт нарешті набув чинності. Для громадян «шенгенських» держав це означає скасування паспортного контролю на внутрішніх кордонах, для громадян України — безперешкодне пересування простором, якщо у паспорті є віза хоча б однієї з «шенгенських» держав.

Та не минуло й півроку, як поповзли чутки: одна радіохвиля принесла «новину», мовляв, Франція вже приготувалася в односторонньому порядку вийти з шенгенського простору, інша — повідомила, що в Німеччині планують вимагати додаткові німецькі запрошення для бажаючих в'їхати на територію країни з шенгенською візою. З лекцій з соціології пам'ятаю, що чутка — це інформація, яка заміщує... її відсутність. Отож іншого виходу, як звернутися просто до посольств цих держав в Україні, не було.

Франція

Консул посольства Франції в Україні Мішель Клеркс одразу спростував звістку про можливий вихід Франції з шенгенського простору: «Наша держава вважає, що запровадження Шенгенської угоди відбувається досить успішно. Це недавно підтвердив і Президент Жак Ширак. Отож говорити про намір Франції залишити шенгенський простір нема підстав».

Проте, кажуть, диму без вогню не буває. Очевидно, приводом для чуток стало запровадження недавно на зовнішніх кордонах Франції паспортного контролю. За словами Мішеля Клеркса, вдатися до такого кроку, до речі, передбаченого умовами Шенгенської угоди, Францію змусили: «Останнім часом на територію Франції проникло кілька терористичних груп, і ви також знаєте, що почастішали терористичні акції. Отож тимчасовий контроль введено тільки задля того, аби гарантувати безпеку держави, і він не означає, що Франція якимось чином заперечує сам принцип шенгенського простору».

А тим часом слід очікувати, що невдовзі французьким поліцейським додасться роботи. З 1 січня наступного року до шенгенського простору планує ввійти Італія, і тоді кордон між цими країнами стане практично прозорим. Звісно, поганого нічого в цьому немає. Але останніми роками саме італійських прикордонників французька поліція неодноразово звинувачувала у тому, що вони недостатньо пильно стережуть свої кордони: так, Італія стала коридором, яким до Франції потрапляють терористичні групи з Північної Африки, втікачі з Албанії та колишньої Югославії. Тільки протягом літа до Італії депортували близько 500 нелегальних іммігрантів. Звичайно, годі було чекати, що пан консул дозволить собі нетактовне зауваження щодо італійських прикордонників (отака вона, служба дипломата), але все-таки завбачливо зауважив: «Чи буде знято паспортний контроль між Францією та Італією, я сказати не можу. Це вирішуватимуть нагорі».

Таким чином, відповіді, що їх я отримала у посольстві Франції, були витримані у бездоганному дипломатичному стилі. Та часом за словами можна було відчути: проблеми із запровадженням шенгенського простору все-таки є. По-перше, італійська, про яку ми щойно згадували і повернемося до неї трохи пізніше, по-друге, кількість бажаючих «зазирнути» до Франції, яка день у день зростає, адже тепер це можна зробити, маючи запрошення до будь-якої з країн шенгенського простору. Традиційно Франція досить прискіпливо перевіряє всі документи, необхідні для надання візи, отож ця процедура потребує більше часу і плати за візу. Тому ті, хто має можливість оформити її через інші посольства, наприклад німецьке, поспішають зайняти чергу саме туди. І навіть за таких умов кількість віз, що їх надала Франція цього року, значно зросла порівняно з минулим. Якщо підрахувати, наскільки зросли черги біля інших посольств «шенгенських» держав, можна уявити, що нині наші люди серйозно взялися за освоєння Європи. А щодо Франції, то їй стає дедалі важче контролювати кількість «гостей» з інших держав.

(Закінчення буде).

Наталя ФІЛІПЧУК.

У Парижі тривожно...

Париж уже другий місяць живе під дамокловим мечем тероризму. Для безпеки французьких громадян на допомогу поліції кинуто військові підрозділи.

На знімку: поліцейські слідкують за порядком у паризькому метрополітені.

В Інституті соціології НАН України відбувся «круглий стіл» на тему «Білоруси України». З вітальним словом виступив Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Білорусь в Україні В. Курашик. У дискусіях взяли участь президент товариства «Україна — Білорусь» академік НАН України І. Походня, директор Інституту соціології професор В. Ворона, радник посольства Республіки Білорусь в Україні В. Бокач та інші.

На знімку: виступає В.Курашик.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порядок введення в дію Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» з дня опублікування.

2. Кабінету Міністрів України до 1 листопада 1995 року внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність із Законом України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах», привести рішення уряду у відповідність з цим Законом, а також забезпечити перегляд і скасування міністерствами і відомствами України їх нормативних актів, що суперечать зазначеному Закону.

3. Закон України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» застосовується до правовідносин, які виникли після набрання ним чинності.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м.Київ,
15 вересня 1995 року.

Стаття 1. Визначення термінів і понять

У цьому Законі наведені нижче терміни і поняття вживаються у такому значенні:

давальницька сировина — сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, енергоносії, ввезені на митну територію України іноземним замовником (чи закуплені іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезені за її межі українським замовником для використання у виробленні готової продукції з наступним поверненням усієї продукції або її частини до країни власника (чи реалізацією в країні виконавця замовником або за його дорученням виконавцем) або вивезенням до іншої країни. Готова продукція може бути реалізована в Україні, якщо давальницька сировина, з використанням якої вироблено цю продукцію, ввезена іноземним замовником на митну територію України чи закуплена іноземним замовником за іноземну валюту в Україні. Право власності на імпортовану давальницьку сировину та вироблену з неї готову продукцію належить іноземному замовнику;

операція з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах — операція з перероблення (оброблення, збагачення чи використання) давальницької сировини (незалежно від кількості замовників та виконавців, а також етапів (операцій з перероблення цієї сировини), ввезеної на митну територію України (чи закупленої іноземним замовником за іноземну валюту в Україні) або вивезеної за її межі з метою отримання готової продукції за відповідну плату. До операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах належать операції, у яких сировина замовника, на конкретному етапі її переробки, становить не менше 20 відсотків загальної вартості готової продукції;

замовник — суб'єкт господарської діяльності, який надає давальницьку сировину;

виконавець — суб'єкт господарської діяльності, який здійснює переробку, обробку, збагачення чи використання давальницької сировини;

готова продукція — продукція (товар), вироблена з використанням давальницької сировини (крім тієї частини, що використовується для проведення розрахунків за її переробку) і визначена як кінцева у контракті між замовником і виконавцем.

Стаття 2. Порядок ввезення на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника та вивезення виробленої з неї готової продукції

1. Давальницька сировина, що ввозиться на митну територію України іноземним замовником, обкладається ввізним митом за ставками Єдиного митного тарифу України, податками та зборами, що справляються у разі ввезення товарів.

2. Сплата ввізного мита, податків та зборів (крім митних зборів) провадиться українським виконавцем шляхом видачі простого векселя державній податковій інспекції за місцезнаходженням виконавця з терміном платежу, що дорівнює терміну здійснення операції з давальницькою сировиною, але не більш як на 90 календарних днів з моменту оформлення ввізної вантажної митної декларації. Сума, обумовлена векселем, визначається у валюті контракту на переробку давальницької сировини.

3. Виходячи з технологічних особливостей виробництва, Кабінет Міністрів України може встановлювати інші терміни виконання окремих видів операцій з давальницькою сировиною.

4. У разі вивезення готової продукції в повному обсязі, передбаченому в контракті, за межі митної території України у період, зазначений у частинах другій, третій та дев'ятій цієї статті, вексель погашається і ввізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються. Вексель погашається також у разі часткового вивезення готової продукції, передбаченого умовами контракту, за межі митної території України, якщо український виконавець документально підтвердить оплату ввізного мита, податків та зборів, які мали бути сплачені при ввезенні в Україну частини сировини, з якої вироблено не вивезену з України готову продукцію. Для визначення суми платежу мита, податків та зборів вартість давальницької сировини перераховується у валюту України за офіційним валютним курсом національного банку України на день платежу за векселем.

5. Облік векселів ведеться державною податковою інспекцією за місцезнаходженням виконавця.

6. Якщо ввозяться ті види давальницької сировини, які не обкладаються ввізним митом, податками та зборами, український виконавець подає державній податковій інспекції письмове зобов'язання щодо вивезення готової продукції у період, зазначений у частинах другій, третій та дев'ятій цієї статті.

7. У разі вивезення готової продукції у повному обсязі у період, зазначений у частинах другій, третій та дев'ятій цієї статті, письмове зобов'язання погашається. Якщо не вивозиться обумовлений у письмовому зобов'язанні обсяг готової продукції, з виконавця до бюджету, до якого він сплачує податок на прибуток, стягується пеня у валюті України за кожний день прострочення у розмірі 0,3 відсотка митної вартості давальницької сировини, але не більше контратктної вартості невивезеної готової продукції.

8. Пеня сплачується у валюті України за офіційним валютним курсом Національного банку України на день платежу після фактичного відвантаження продукції іноземному замовнику.

9. Міністерство фінансів України або уповноважені ним органи можуть давати дозволи на відстрочення оплати векселів окремим суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах на підставі кредитної угоди, укладеної українським виконавцем з податковою інспекцією за його місцезнаходженням до дня фактичного відвантаження готової продукції іноземному замовнику. За користування кредитом суб'єкти підприємницької діяльності вносять до бюджету, до якого виконавець сплачує податок на прибуток, плату у розмірі 0,5 облікової ставки Національного банку України, що застосовується на день продовження строку платежу за векселем або погашення письмового зобов'язання.

10. Підставою для митного оформлення давальницької сировини, що ввозиться на митну територію України, є подання українським виконавцем органові митного контролю копії зазначеного векселя, авізованого (взятого на облік) державною податковою інспекцією за місцезнаходженням виконавця.

11. Підставою для митного оформлення готової продукції, що вироблена з використанням давальницької сировини, ввезеної на митну територію України, і вивозиться з цієї території, є подання українським виконавцем органові митного контролю копії векселя та копії ввізної вантажної митної декларації.

12. Підставою для погашення векселя є подання українським виконавцем державній податковій інспекції копії вивізної вантажної митної декларації.

13. Порядок видачі, обліку і погашення векселів встановлюється Міністерством фінансів України за погодженням з Міністерством економіки України.

14. Під час оформлення вантажної митної декларації на ній робиться відмітка «Давальницька сировина» і проставляється код відповідно до класифікатора угод.

15. Готова продукція, що вироблена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником на митну територію України з урахуванням вимог цього Закону, і вивозиться з митної території України, не обкладається вивізним (експортним) митом та іншими податками і зборами (крім митних зборів), які справляються при експорті товарів, і не підпадає під режим ліцензування та квотування. На готову продукцію, яка вироблена з використанням давальницької сировини, ввезеної на митну територію України іноземним замовником, і належить йому, не поширюється спеціальний режим експорту товарів, за винятком товарів спеціального призначення, перелік яких встановлюється Кабінетом Міністрів України.

16. Вивезення тих видів готової продукції, щодо яких міжнародними договорами України передбачено добровільне обмеження експорту, а також продукції походженням з України, імпорт якої до інших держав квотується, контингентується або ліцензується відповідно до законодавства цих держав або нормативних актів економічних угруповань, митних союзів, здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, за поданням Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України.

17. За частину давальницької сировини або готової продукції, отриманої як оплату за виконану роботу, український виконавець сплачує ввізне мито, податки та збори, що справляються при бартерних (товарообмінних) операціях.

Стаття 3. Порядок реалізації на митній території України готової продукції, виготовленої з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником

1. Готова продукція, виготовлена з давальницької сировини, ввезеної іноземним замовником, може реалізовуватися на загальних підставах на митній території України шляхом укладення іноземним замовником контракту з покупцем готової продукції.

2. Підставою для погашення векселя (письмового зобов'язання), передбаченого статтею 2 цього Закону, у разі реалізації готової продукції або її частини на митній території України є подання українським виконавцем державній податковій інспекції ввізної вантажної митної декларації на готову продукцію (без фактичного ввезення її в Україну), копії зазначеного контракту та копії акта здачі-приймання готової продукції, взятих на облік державною податковою інспекцією за місцезнаходженням покупця готової продукції, довідки про сплату ввізного мита, інших податків та зборів, якщо такі запроваджено щодо аналогічних імпортних товарів.

Стаття 4. Порядок закупівлі на митній території України іноземним замовником давальницької сировини та порядок реалізації або вивезення виробленої з неї готової продукції

1. Давальницька сировина може закуповуватися іноземним замовником на митній території України у суб'єктів піприємницької діяльності України за іноземну валюту.

2. Період здійснення операцій з давальницькою сировиною, закупленою іноземним замовником за іноземну валюту на митній території України у суб'єктів підприємницької діяльності, становить 90 днів. Продовження цього строку та вивезення готової продукції здійснюється на умовах, визначених статтею 2 цього Закону.

3. Додатковою підставою для митного оформлення готової продукції, що вироблена з використанням давальницької сировини, закупленої за іноземну валюту в Україні, і вивозиться з митної території України, є подання українським виконавцем органові митного контролю копії контракту на придбання іноземним замовником сировини в Україні та довідки уповноваженого банку України про надходження іноземної валюти на рахунок українського постачальника сировини.

4. Готова продукція, що вироблена з давальницької сировини, закупленої іноземним замовником на митній території України, і належить йому, при вивезенні з митної території України не обкладається вивізним (експортним) митом та іншими податками та зборами (крім митних зборів), які справляються при експорті товарів з України.

5. У разі виготовлення з давальницької сировини підакцизних товарів, за умови їх вивезення за межі митної території України, український виконавець не сплачує акцизний збір.

6. Іноземний замовник має право реалізувати готову продукцію, виготовлену з давальницької сировини, закупленої ним на митній території України, шляхом укладення контрактів з покупцями готової продукції лише за умови попередньої реєстрації його постійного представництва в Україні.

7. Підставою для погашення векселя (письмового зобов'язання), передбаченого статтею 2 цього Закону, у разі реалізації готової продукції або її частини на митній території України є подання українським виконавцем державній податковій інспекції ввізної вантажної митної декларації на готову продукцію (без фактичного ввезення її в Україну), оформленої покупцем готової продукції, і копію якої він зобов'язаний передати українському виконавцю, копії зазначеного контракту та копії акта здачі-приймання готової продукції, взятих на облік державною податковою інспекцією за місцезнаходженням покупця готової продукції, довідки про сплату ввізного мита, інших податків та зборів, як-

що такі запроваджено щодо аналогічних імпортних товарів.

Стаття 5. Порядок вивезення давальницької сировини українського замовника за межі митної території України та повернення в Україну готової продукції

1. Давальницька сировина, що не обкладається вивізним (експортним) митом, податками та зборами, вивозиться з митної території України на підставі подання українським замовником органові митного контролю письмового зобов'язання щодо повернення в Україну готової продукції, виробленої з цієї сировини (або повернення в Україну валютної виручки від реалізації готової продукції), не пізніш як через 90 календарних днів з моменту оформлення вивізної вантажної митної декларації.

2. Виходячи з технологічних особливостей виробництва Кабінет Міністрів України може встановлювати інші терміни виконання окремих видів операцій з давальницькою сировиною.

3. Контрактна вартість готової продукції, яка підлягає ввезенню на митну територію України, має бути не меншою митної вартості давальницької сировини.

4. У разі ввезення готової продукції або повернення в Україну валютної виручки від реалізації готової продукції у повному обсязі у період, зазначений у частинах першій, другій та сьомій цієї статті, письмове зобов'язання погашається. Якщо не ввозиться обумовлений в контракті обсяг готової продукції (валютна виручка), з замовника стягується до бюджету, до якого він сплачує податок на прибуток, пеня за кожний день прострочення у розмірі 0,3 відсотка вартості не ввезеної в Україну готової продукції або не переведеної в Україну валютної виручки, але не більше контрактної вартості неввезеної готової продукції. Пеня сплачується у валюті України за офіційним валютним курсом Національного банку України на день платежу після фактичного отримання готової продукції.

5. У разі, коли давальницька сировина, яка вивозиться за межі митної території України українським замовником, підлягає обкладенню вивізним (експортним) митом, податками та зборами, їх сплата (крім митних зборів) провадиться українським замовником шляхом видачі простого векселя з відстроченням платежу на період здійснення операції з давальницькою сировиною, але не більш як на 90 календарних днів з моменту оформлення вивізної вантажної митної декларації. Податок на добавлену вартість, сплачений або що підлягає сплаті за виконані роботи, надані послуги, придбані матеріальні ресурси, паливо, придбані і введені в експлуатацію основні виробничі фонди та взяті на облік нематеріальні активи, українському замовнику не відшкодовується.

6. У разі ввезення готової продукції або повернення в Україну валютної виручки від реалізації готової продукції у повному обсязі у період, на який надається відстрочення платежу, вексель погашається і вивізне мито, податки та збори (крім митних зборів) не справляються. Якщо не ввозиться обумовлений в контракті обсяг готової продукції (валютна виручка) у визначений цим Законом строк, український замовник зобов'язаний оплатити вексель. Для визначення суми платежу мита, податків та зборів вартість давальницької сировини перераховується у валюту України за офіційним валютним курсом Національного банку України, що діє на день платежу за векселем.

7. Міністерство фінансів України або уповноважені ним органи можуть давати дозволи на відстрочення оплати векселів або погашення письмових зобов'язань окремим суб'єктам підприємницької діяльності, які здійснюють операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах на підставі кредитної угоди, укладеної з українським замовником. За користування кредитом суб'єкти підприємницької діяльності вносять до бюджету, до якого замовник сплачує податок на прибуток, плату у розмірі 0,5 облікової ставки Національного банку України, що застосовується на день продовження строку платежу за векселем або погашення письмового зобов'язання.

8. Підставою для митного оформлення давальницької сировини, що вивозиться за межі митної території України, є подання українським замовником органові митного контролю копії письмового зобов'язання або векселя, авізованого (взятого на облік) державною податковою інспекцією за місцезнаходженням замовника.

9. Підставою для митного оформлення готової продукції, що вироблена з використанням давальницької сировини українського замовника і ввозиться на митну територію України, є подання українським замовником митному органові копії зазначеного письмового зобов'язання або векселя та копії вивізної вантажної митної декларації.

10. Підставою для погашення векселя (письмового зобов'язання) є подання українським замовником державній податковій інспекції копії ввізної вантажної митної декларації на готову продукцію або довідки уповноваженого банку України про повернення валютної виручки.

11. Вивезення за межі митної території України давальницької сировини (у тому числі її частини, що використовується українським замовником для розрахунків з іноземним виконавцем), не підлягає ліцензуванню і квотуванню, за винятком тих видів сировини, на які поширюється спеціальний режим експорту, а також випадків, коли контрактом передбачена реалізація готової продукції в країні виконавця або вивезення її до іншої країни.

12. Вивезення окремих видів давальницької сировини українськими замовниками тимчасово обмежується Кабінетом Міністрів України, якщо це може завдати шкоди економіці країни.

13. За частину давальницької сировини або готової продукції, що використовується для оплати виконаної роботи, український замовник сплачує вивізне (еспортне) мито, податки та збори, що справляються при бартерних (товарообмінних) операціях.

14. Готова продукція, вироблена з давальницької сировини українського замовника з урахуванням вимог цього Закону, що ввозиться на митну територію України, звільняється від обкладення ввізним митом, податками та зборами (крім акцизних та митних зборів), які справляються при імпорті товарів, і не підпадає під режим ліцензування і квотування.

15. Порядок видачі, обліку і погашення векселів (письмових зобов'язань) встановлюється Міністерством фінансів України за погодженням з Міністерством економіки України.

Стаття 6. Порядок розрахунків за переробку, обробку, збагачення чи використання давальницької сировини

1. Розрахунки за переробку, обробку, збагачення чи використання давальницької сировини можуть провадитися у грошовій формі, шляхом виділення частини давальницької сировини чи готової продукції або з використанням трьох форм одночасно за згодою замовника та виконавця.

2. Вивезення українським виконавцем частини давальницької сировини або готової продукції, отриманих для сплати виконаної роботи, чи продукції, виробленої із зазначеної сировини, здійснюється на загальних підставах.

Стаття 7. Визначення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

1. У разі потреби, за запитом митних органів або державних податкових інспекцій, визначення операцій як таких, що належать до операцій з давальницькою сировиною, зазначених в абзаці третьому статті 1 цього Закону, здійснюється Міністерством зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України на підставі акта експертизи, виданого Торгово-промисловою палатою України чи регіональними торгово-промисловими палатами.

2. Кабінет Міністрів України або уповноважені ним органи можуть встановлювати інші показники питомої ваги давальницької сировини у загальній вартості готової продукції за окремими видами операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах.

Стаття 8. Облік та статистична інформація про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

1. Органи Державного митного комітету України та органи Головної державної податкової інспекції України ведуть облік поточних операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах і щомісяця подають оперативну інформацію про це місцевим органам державної статистики України.

2. Облік та опублікування статистичної інформації щодо проведення операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах здійснює Міністерство статистики України.

3. Контракти (договори), на підставі яких здійснюються операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, обліку (реєстрації) не підлягають, за винятком договорів стосовно давальницької сировини українського замовника, що вивозиться за межі митної території України, на яку поширюється спеціальний режим експорту, а також у випадках, коли контрактом передбачена реалізація готової продукції в країні виконавця або вивезення її до іншої країни.

Стаття 9. Державні гарантії при здійсненні операцій з давальницькою сировиною

1. Держава гарантує додержання прав і законних інтересів замовників і виконавців, у тому числі право розпорядження на власний розсуд давальницькою сировиною і продукцією, виготовленою з її використанням.

2. Державні органи несуть відповідальність перед замовниками і виконавцями за дії, що суперечать чинному законодавству і завдають цим суб'єктам господарювання збитків, на умовах і в порядку, передбачених законодавством України.

Стаття 10. Законодавство про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах

Відносини, пов'язані з державним регулюванням операцій з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, регулюються цим Законом, іншими законодавчими актами та міжнародними договорами України.

Стаття 11. Заключні положення

Визнати таким, що втратив чинність, Декрет Кабінету Міністрів України від 17 травня 1993 року № 52 «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 27, ст.294).

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
15 вересня 1995 року.

У КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією обговорила запропонований Кабінетом Міністрів України проект Закону «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України», який передбачає встановлення відповідальності за незаконне придбання, зберігання або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

В цілому позитивно сприйнявши цей проект, члени Комісії встановили низку розбіжностей та неузгодженостей між положеннями законопроекту та чинним законодавством. Депутати дійшли висновку, що він потребує доопрацювання.

Розглянуто пропозицію Державного комітету з медичної та мікробіологічної промисловості щодо внесення змін і доповнень до чинного законодавства, які дозволили б здійснювати діяльність у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів підприємствам незалежно від їх форм власності. Згідно норм Закону України «Про підприємництво» Комісія вважає за неможливе поширити його чинність на недержавні, в тому числі комерційні структури.

Ухвалено на наступному засіданні в порядку контролю заслухати питання щодо дотримання законності та реалізації чинного законодавства в процесі розслідування кримінальної справи прокуратурою Львівської області за фактами незаконного усиновлення (удочеріння) немовлят іноземними громадянами.

Вів засідання заступник голови Комісії Іван Білас.

Комісія з питань культури і духовності схвалила в цілому підготовлений нею проект Закону «Про правовий статус творчого працівника та творчі спілки професійних діячів культури». Він, зокрема, визначає правовий статус творчого працівника, встановлює правові, соціальні, економічні та організаційні засади діяльності професійних творчих спілок діячів культури та мистецтва, гарантує державну підтримку їх діяльності. Перед внесенням законопроекту на розгляд Верховної Ради запропоновано творчим спілкам, відповідним міністерствам ознайомитися з ним і висловити свої зауваження та пропозиції.

Члени Комісії визнали як незаконну Постанову Кабінету Міністрів України № 201 від 21 березня 1995 року «Про забезпечення проведення протокольних заходів на найвищому державному рівні». Згідно з нею Республіканський виставочний павільйон Міністерства культури і мистецтв України передається уряду для проведення протокольних заходів. Ухвалено звернутися до Президента України з проханням відмінити цю постанову уряду.

На засіданні **Комісії з питань екологічної політики** за участю керівників Мінекобезпеки, Держводгоспу, Держжитлокомунгоспу, Міністерства охорони здоров'я, Мінекономіки, провідних наукових Національної Академії наук України проаналізовано стан забезпечення населення України питною водою, загальні питання водопостачання та очищення забруднених стоків, проекти відповідних державних програм.

Зазначалося, що останнім часом значно погіршився стан основних джерел водопостачання, що пов'язано з незадовільною водогосподарською діяльністю, забрудненням поверхневих і підземних вод. У 442 населених пунктах якість питної води не відповідає визначеним стандартам. Окрім того, значна частина високоякісної, в тому числі підземної, води продовжує використовуватись для потреб промисловості.

За останні роки майже у сто разів зменшилися обсяги будівництва водоочисних споруд. Практично припинилося введення в дію нових об'єктів. Тривалий час не завершується будівництво водоводів для збільшення подачі питної води жителям Бердянська, Донбасу, Криму.

На думку учасників засідання, наявний науковий потенціал не використовується належним чином для розв'язання проблем у цій сфері. Спеціально уповноважені центральні державні органи з питань житлово-комунального господарства позбавлені реальних важелів впливу на формування та реалізацію єдиної науково-технічної політики у цій сфері. Тому навіть невеликі кошти державного бюджету, що виділяються областям, розпорошуються, часто використовуються не за призначенням.

Такий стан справ негативно впливає на загальну екологічну обстановку в багатьох регіонах країни, можливість розширення житлового будівництва, соціально-економічного розвитку, в цілому, є однією з причин поширення в Україні таких захворювань, як вірусний гепатит, жовчно-кам'яна хвороба, виразкова хвороба шлунку та інших. Аналіз показав, що без вжиття кардинальних заходів становище буде і далі погіршуватися.

За результатами обговорення питання відповідним міністерствам, науковим колективам рекомендовано додатково опрацювати проблеми, пов'язані з подальшим розвитком та вдосконаленням водопостачання в Україні і у десятиденний строк внести до Комісії пропозиції для підготовки відповідних законопроектів та документів уряду.

На засіданні Комісії йшлося також про основні напрями діяльності Міністерства охорони навколишнього природного середовища, визначено перспективи зміцнення правової основи, поліпшення координації та підвищення ефективності природоохоронної роботи в Україні.

Прес-служба Верховної Ради України.

КОНЦЕПЦІЯ

функціонування та розвитку фондового ринку України

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Концепцію функціонування та розвитку фондового ринку України.

2. Постійній Комісії Верховної Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством разом з Кабінетом Міністрів України та з урахуванням зауважень і пропозицій постійних комісій Верховної Ради України, народних депутатів України доопрацювати пакет проектів законодавчих актів з питань функціонування та розвитку фондового ринку України відповідно до Концепції і внести на розгляд Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ,
22 вересня 1995 року.

Основні принципи фондового ринку

Ця Концепція визначає головну мету та основні принципи функціонування і розвитку фондового ринку (ринку цінних паперів) України.

Головна мета Концепції — це становлення цілісного, висококоліквідного, ефективного і справедливого ринку цінних паперів в Україні, регульованого державою та інтегрованого у світові фондові ринки. Процеси реформування власності супроводжуються структурною перебудовою економіки і зумовлюють створення фондового ринку, як складової частини ринкових відносин, що забезпечує вільний обіг коштів у формі цінних паперів. Фондовий ринок має сприяти обігу та раціональному розміщенню фінансових ресурсів, дає можливість самостійно оцінювати ефективність управління підприємством, створює умови для добросовісної конкуренції та обмеження монополізму.

Створення ринку цінних паперів України вимагає врахування відомих загальносвітових принципів та стандартів функціонування фондового ринку.

Для того, щоб фондовий ринок України став ефективним механізмом обігу цінних паперів, сприяв економічному розвитку і забезпечував належні умови для інвестицій та надійний захист інтересів, його створення та подальше функціонування повинно будуватися на таких принципах:

соціальна справедливість — забезпечення створення рівних можливостей та спрощення умов доступу інвесторів та позичальників на ринок фінансових ресурсів, недопущення монопольних проявів дискримінації прав і свобод суб'єктів ринку цінних паперів;

надійність захисту інвесторів — створення необхідних умов (соціально-політичних, економічних, правових) для реалізації інтересів суб'єктів фондового ринку та забезпечення захисту їх майнових прав;

регульованість — створення гнучкої і ефективної системи регулювання фондового ринку;

контрольованість — створення надійно діючого механізму обліку і контролю, запобігання і профілактики зловживань та злочинності на ринку цінних паперів;

ефективність — максимальна реалізація потенційних можливостей фондового ринку щодо мобілізації та розміщення фінансових ресурсів у перспективні сфери національної економіки, що сприятиме забезпеченню її прогресу та задоволенню життєвих потреб населення;

правова упорядкованість — створення розвиненої правової інфраструктури забезпечення діяльності фондового ринку, яка чітко регламентує правила поведінки і взаємовідносин його суб'єктів;

прозорість, відкритість — забезпечення надання інвесторам повної і доступної інформації, що стосується умов випуску та обігу на ринку цінних паперів, гласності фінансовогосподарської діяльності емітентів, усунення проявів дискримінації суб'єктів фондового ринку;

конкурентність — забезпечення необхідної свободи підприємницької діяльності інвесторів, емітентів і ринкових посередників, створення умов для змагання за найбільш вигідне залучення вільних фінансових ресурсів та встановлення немонопольних цін на послуги фінансових посередників за умов контролю дотримання правил добросовісної конкуренції учасниками фондового ринку.

Цілісність ринку забезпечується функціонуванням єдиної біржової системи, що діє під егідою Національної фондової біржі, систем Національного депозитарію та клірингу (розрахунків) по цінних паперах. Принцип цілісності потребує впровадження єдиних основних правил щодо ціноутворення на ринку цінних паперів на всій території України.

Система регулювання фондового ринку

З метою впорядкування фондового ринку та підвищення дисциплінованості його учасників, підтримання довіри до фондового ринку та його динамічного розвитку держава здійснює регулювання ринку цінних паперів.

Головним принципом регулювання фондового ринку є першочергова реалізація загальнонаціональних інтересів і забезпечення гарантій та безпеки інвестиційної діяльності в економіці України.

Система регулювання повинна виконувати такі функції:

визначення ключових напрямів фондового ринку та ролі учасників цього ринку;

створення для учасників ринку сприятливого законодавчого та регулюючого оточення;

створення перешкод та встановлення відповідальності за дії, які можуть призвести до дезорганізації ринку, його руйнування, недобросовісної конкуренції та омани інвесторів, маніпулювання цінами та шахрайства з фінансовими ресурсами, в тому числі по довірчих операціях.

Державне регулювання фондового ринку здійснюватиметься шляхом прийняття законодавчих та інших нормативних актів, ліцензування і контролю за діяльністю фондового ринку. З метою забезпечення єдиної державної політики в цій сфері створюється спеціальний державний орган — Комісія з цінних паперів.

В межах своїх повноважень державне регулювання фондового ринку здійснюватимуть також Міністерство фінансів України, Національний банк України, Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України та інші державні органи.

Державне регулювання фондового ринку повинно здійснюватися у таких напрямах:

забезпечення обов'язкового оприлюднювання усієї суттєвої інформації про ринок цінних паперів (умови випуску та обігу цінних паперів, результати фінансово-господарської діяльності, стан управління діяльності емітентів, обсяг, характер та тенденції в торгівлі цінними паперами тощо);

ліцензування і регулювання діяльності фінансових посередників, в тому числі тих, які займаються довірчою діяльністю на фондовому ринку, нагляд за її здійсненням, встановлення економічних нормативів щодо адекватності власних фінансових ресурсів посередників, обсягу і характеру операцій, що ними проводяться;

нагляд за діяльністю організованих систем торгівлі цінними паперами, встановлення у разі потреби обов'язкових для виконання правил торгівлі, контроль за дотриманням антимонопольного законодавства на ринку цінних паперів;

притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності осіб, які використовують внутрішню інформацію, тобто, яка не була оприлюднена, з метою отримання доходу чи запобігання збиткам по операціях з цінними паперами;

забезпечення прав власників цінних паперів, насамперед пайових (доступ до фінансової звітності емітентів, участь в управлінні (реалізація права голосу, безперешкодне та швидке засвідчення прав власності на цінні папери тощо).

Держава сприятиме встановленню і розвитку ефективної та стабільної системи платежів для обслуговування угод по цінних паперах, доступу на фондовий ринок емітентів незалежно від їх розміру та стартових фінансових можливостей.

Комісія з цінних паперів виконуватиме як функції контролю та нагляду за дотриманням законодавства про цінні папери та застосування санкцій за його порушення, так і функції регулювання фондового ринку, тобто видання у межах, передбачених законодавством, нормативних актів, що регулюють діяльність учасників фондового ринку, в тому числі банківських установ. Комісія з цінних паперів здійснює нагляд за розміщенням цінних паперів українських емітентів на міжнародних фондових ринках та емітентів інших держав на українському фондовому ринку.

Певні функції щодо регулювання діяльності учасників фондового ринку та контролю за її здійсненням можуть бути делеговані Комісією з цінних паперів саморегулівним організаціям учасників фондового ринку.

Інструменти фондового ринку

Забезпечення обороту фінансових ресурсів на фондовому ринку здійснюється через цінні папери, які поділяються на такі групи:

пайові цінні папери, за якими емітент не несе зобов'язання повернути кошти, інвестовані в його діяльність, але які засвідчують участь у статутному фонді, надають їх власникам право на участь в управлінні справами емітента і одержання частини прибутку в вигляді дивідендів та частини майна при ліквідації емітента;

боргові цінні папери, за якими емітент несе зобов'язання повернути у визначений термін кошти, інвестовані в його діяльність, але які не надають їх власникам права на участь в управлінні справами емітента;

похідні цінні папери, механізм обігу яких пов'язаний з пайовими, борговими цінними паперами, іншими фінансовими інструментами чи правами щодо них.

Цінні папери можуть бути іменними чи на пред'явника, з вільним чи обмеженим колом обігу у паперовій та іншій матеріалізованій або нематеріалізованій формі (у формі записів на рахунках у системі електронного обігу цінних паперів). Переважна більшість цінних паперів повинна випускатися у нематеріалізованій формі.

Учасники фондового ринку

Учасниками фондового ринку є:

емітенти цінних паперів — юридичні і у випадках, передбачених законодавством, фізичні особи, які від свого імені випускають цінні папери і зобов'язуються виконувати обов'язки, що випливають з умов їх випуску. Цінні папери випускаються з метою залучення фінансових ресурсів для свого розвитку. Емітентом цінних паперів може бути також держава в особі своїх органів та органи місцевого самоврядування, які можуть випускати цінні папери для задоволення потреб у фінансуванні видатків відповідних бюджетів та окремих проектів;

інвестори — фізичні та юридичні особи, в тому числі інституціональні інвестори (інвестиційні фонди, довірчі товариства, пенсійні фонди, страхові компанії тощо), які мають вільні кошти і бажають вкласти їх в цінні папери з метою одержання від вкладених коштів доходу (відсотків) чи з метою збільшення ринкової вартості цінних паперів;

посередники — юридичні особи, діяльність яких тісно пов'язана з наданням професійних послуг щодо опосередкування діяльності на фондовому ринку емітентів та інвесторів;

держава, яка шляхом прийняття законодавчих актів та створення відповідних державних органів визначає умови правового регулювання діяльності фондового ринку з метою підтримання його ефективного функціонування і захисту його учасників.

Учасники фондового ринку на добровільних засадах можуть об'єднуватися у саморегулівні організації, які набувають статусу саморегулівних за умови державної реєстрації.

Саморегулівні організації самостійно визначають умови діяльності своїх учасників шляхом встановлення мінімальних стандартів поведінки та етики, стандартів щодо операцій на фондовому ринку, встановлення і дотримання правил чесної і справедливої діяльності. Держава сприятиме створенню таких саморегулівних організацій учасників фондового ринку.

Забезпечення обігу цінних паперів

Ефективне функціонування фондового ринку та зниження собівартості операцій, що здійснюються на ньому, залежать від досягнення вироблених світовим досвідом орієнтирів у стандартах щодо клірингу та розрахунків по цінних паперах, реєстрації та перереєстрації.

Розвиток систем клірингу та розрахунків по цінних паперах повинен бути спрямований на зниження властивого цим системам ризику шляхом скорочення терміну між укладенням та реалізацією угод по цінних паперах, забезпечення гарантій їх виконання та встановлення принципу одночасного обміну грошей на цінні папери. Ефективність може бути підвищена шляхом відмови від фізичного переміщення цінних паперів, стимулювання використання, де можливо, систем заліку, а також стандартизованих методів зв'язку і суворих часових рамок виконання операцій.

Конкретними орієнтирами в досягненні світових стандартів є такі кінцеві цілі:

країна повинна мати розвинуту та ефективно діючу систему Національного депозитарію цінних паперів. Крім зберігання цінних паперів, система Національного депозитарію може здійснювати й подальше обслуговування угод по цінних паперах, надавати послуги щодо клірингу, відповідального зберігання, розрахунків і післяторговельного обслуговування цінних паперів та обробки інформації про них (дії емітентів, забезпечення виплати доходу тощо). Депозитарій може як включати систему платежів у свою структуру, так і бути пов'язаним з окремою системою платежів;

створення системи заліку вимог за наявності достатнього обсягу фондового ринку;

усі угоди по цінних паперах повинні виконуватися відповідно до принципу «поставка проти платежу»;

мають бути прийняті стандарти Міжнародної організації із стандартизації (ISO) для обігу документів за операціями з цінними паперами та їх нумерації.

Обіг цінних паперів має забезпечуватися системами:

біржової та позабіржової торгівлі цінними паперами;

Національного депозитарію цінних паперів;

заліку вимог (клірингу), які розвиватимуться, виходячи з потреб фондового ринку, з метою забезпечення своєчасної поставки цінних паперів проти платежу. Для надання процесу грошового клірингу і виконання угод щодо цінних паперів, державного контролю і безпеки, клірингови (розрахунковим) банком в системі Національного депозитарію має виступати Національний банк України та уповноважені ним установи банківської системи;

швидкого, ефективного та розумно організованого звірення умов угод щодо цінних паперів;

швидкого, безперешкодного та надійного засвідчення (реєстрації) переходу прав власності на цінні папери. Для цього функція реєстрації права власності на цінні папери та його переходу повинна бути відокремлена від емітентів і здійснюватися уповноваженими установами, незалежними від емітентів. Ці ж установи надаватимуть емітентам та акціонерам відомості щодо реєстру власників відповідних цінних паперів.

Система Національного депозитарію

Систему Національного депозитарію становлять Національний депозитарій та його учасники — локальні депозитарії банків, посередники на ринку цінних паперів та спеціалізовані депозитарні установи (реєстрати), регіональні центри сертифікатних аукціонів, які безпосередньо обслуговують учасників фондового ринку.

На першому етапі Національний депозитарій діятиме у вигляді акціонерного товариства, контрольний пакет акцій якого належатиме державі. Він діятиме під її прямим майновим та адміністративним управлінням. На другому етапі — в міру розвитку фондового ринку, але не пізніше ніж через два роки з моменту створення, частка держави має бути відчужена іншими учасниками фондового ринку.

Система Національного депозитарію створюється з метою:

запровадження та обслуговування електронного обігу цінних паперів;

нематеріалізації або знерухомлення матеріалізованих цінних паперів та подальшого обслуговування обігу цінних паперів у формі записів на рахунках у системі електронного обігу цінних паперів.

Система Національного депозитарію обслуговує всі види цінних паперів, включаючи іноземні, як в матеріалізованій, так і в нематеріалізованій формі.

Система Національного депозитарію є основою для створення ефективної з низьким рівнем ризику системи виконання угод з цінними паперами.

Система Національного депозитарію може бути кліринговою та виконавчою системою щодо угод по цінних паперах. Кліринговим банком щодо грошових коштів для Національного депозитарію є Національний банк України.

Сферою діяльності системи Національного депозитарію є:

стандартизація обліку цінних паперів згідно з міжнародними стандартами;

уніфікація документообігу по операціях з цінними паперами і нумерація українських цінних паперів згідно з міжнародними стандартами;

відповідальне зберігання всіх видів цінних паперів як у готівковій, так і у безготівковій формі;

реальна поставка чи переміщення з рахунку цінних паперів проти одночасної оплати грошових коштів відповідно до інструкцій клієнтів;

акумулювання доходів (дивідендів, процентних виплат та виплат по погашенню тощо) по цінних паперах, взятих на обслуговування системою та їх розподіл по рахунках;

регламентація та обслуговування механізмів позики та застави для цінних паперів, взятих на обслуговування системою;

надання послуг щодо виконання обов`язків номінального утримувача іменних цінних паперів, що беруться на обслуговування системою;

номінальний утримувач — юридична особа, що зберігає цінні папери від імені та за дорученням власників і здійснює операції з ними від свого імені та за дорученням власників цінних паперів. Ці цінні папери будуть зареєстровані в системі Національного депозитарію на ім`я номінальних власників;

розробка, впровадження, обслуговування і підтримка комп`ютеризованих систем безготівкових рахунків для цінних паперів і грошових виплат, які пов`язані з банківськими та/або з іншими системами грошового клірингу на щоденній чи іншій регулярній основі.

Посередники на фондовому ринку

Надзвичайно важливою для швидкого та динамічного розвитку фондового ринку є посередницька діяльність з цінними паперами з метою отримання прибутку. Прибутковість є необхідною для залучення на фондовий ринок інтелектуальних та фінансових ресурсів, а також для здійснення консультацій та досліджень щодо фінансів, покриття ризиків в процесі первинного розміщення та обігу цінних паперів.

Посередницька діяльність по випуску та обігу цінних паперів ліцензується відповідно до чинного законодавства.

Посередниками на фондовому ринку можуть бути:

підприємства, що спеціалізуються на роботі з цінними паперами, здійснюють посередницьку діяльність по випуску та обігу цінних паперів, виконуючи операції на фондовому ринку за дорученням та за рахунок своїх клієнтів (комісійна (брокерська) діяльність), за власний рахунок (комерційна (дилерська) діяльність), за дорученням емітента в процесі первинного розміщення цінних паперів та надаючи інші послуги щодо цінних паперів (інвестиційне консультування, управління портфелями цінних паперів, довірчі операції з цінними паперами, реєстраційні функції тощо). Ці підприємства зобов`язані мати власний капітал, адекватний обсягу їх операцій на фондовому ринку;

банківські установи, які поряд з іншими фінансово-кредитними функціями можуть здійснювати посередницьку діяльність по випуску та обігу цінних паперів, виконуючи операції на фондовому ринку за власний рахунок, за дорученням і за рахунок своїх клієнтів, здійснюючи реєстраційні функції, довірчі операції з цінними паперами та надаючи позики, пов`язані з цінними паперами. Мають бути розширені можливості банків щодо інвестування в цінні папери з одночасним забезпеченням захисту вкладників банків через економічні нормативи, встановлені для комерційних банків;

інвестиційні компанії, які поєднують функції фінансового посередника на ринку цінних паперів і інституційного інвестора, тобто інвестора, для якого інвестування в цінні папери є основним джерелом доходу та невід`ємною частиною діяльності. Взаємні фонди інвестиційної компанії акумулюють кошти інвестора для спільного інвестування в цінні папери, діючи за рахунок і в інтересах осіб, які придбають їх цінні папери. Інвестиційні компанії виступають для інших інституційних інвесторів інвестиційними менеджерами і консультантами, формують їх активи в цінних паперах, організовують нарахування та сплату доходів по цінних паперах. Для здійснення своєї діяльності посередники можуть об`єднуватися у добровільні об`єднання, у тому числі фондові біржі.

Посередники фондового ринку здійснюють операції як на біржовому, так і на позабіржовому ринку цінних паперів.

Біржовий ринок цінних паперів

Формуванню максимально справедливої ціни на цінні папери повинна сприяти діяльність фондових бірж, на яких через процедуру лістингу, механізм біржових торгів визначатиметься єдине котирування цінних паперів, що має підвищувати довіру інвесторів до них.

Виходячи з потреб розвитку фондового ринку України та відповідно до діючого законодавства можуть бути створені нові фондові біржі.

Фондові біржі — спеціалізовані установи, які створюють умови для постійно діючої централізованої торгівлі цінними паперами шляхом об`єднання попиту, пропозицій на них, надання місця та системи і засобів як для первинного розміщення, так і для вторинного обігу цінних паперів, що мають працювати за єдиними правилами та за єдиною технологією електронного обігу цінних паперів, що проводить Національна фондова біржа.

Членом фондової біржі може стати будь-який посередник на ринку цінних паперів, який дотримується і виконує вимоги, встановлені статутом і правилами фондової біржі.

Цінні папери, допущені до котирування на фондовій біржі, повинні обслуговуватися системою Національного депозитарію.

Держава контролюватиме чесність та справедливість правил фондових бірж та процедур лістингу для учасників фондового ринку, відповідність засобів організації та підтримки торгівлі меті ефективного розкриття цін на цінні папери, сприятиме уніфікації біржових правил.

На етапі приватизації майна державних підприємств через фондові біржі може відбуватися первинне розміщення тієї частки акцій найбільших підприємств, що реалізується за грошові кошти, для визначення через котирування ринкової вартості акцій.

Держава через фондові біржі може здійснювати розміщення державних цінних паперів.

Позабіржовий ринок цінних паперів

З метою максимального розвитку фондового ринку в інтересах інвесторів та емітентів окремих регіонів, сприяння залученню фінансових ресурсів для підприємств, створення сприятливих умов для розвитку технологій та виробництв, диверсифікації напрямів підприємницької діяльності у регіонах, створення фондової інфраструктури, здатної в процесі роздержавлення у короткі терміни реформувати власність у напрямі залучення інвесторів, необхідно, щоб поряд з біржовим ринком цінних паперів розвивався цивілізований позабіржовий ринок цінних паперів.

На позабіржовому ринку цінних паперів утворюються торгово-інформаційні системи установ, створених на певних умовах саморегулівними організаціями чи посередниками для організованого продажу цінних паперів, метою яких є упорядкування цього ринку, підвищення його ефективності та прозорості. Ці торгово-інформаційні системи для організації своєї діяльності можуть використовувати потужності інших діючих торговельних систем, в тому числі товарних бірж.

Позабіржовий ринок сприятиме розвитку послуг інвестиційного консультування і управління портфелями цінних паперів, що наближатиме фондовий ринок, у першу чергу, до дрібного інвестора та його інтересів.

Фондовий ринок та приватизація

Приватизація повинна стати одним з основних джерел появи в країні цінних паперів в процесі розвитку фондового ринку. В ході масової приватизації має утворитися найширший прошарок акціонерів, а підприємства, що були державною власністю, повинні використовувати вільні фінансові ресурси, фондового ринку, знявши з держави тягар фінансової підтримки.

Передувати формуванню більш об`ємного ринку цінних паперів має перетворення великих і середніх державних підприємств у відкриті акціонерні товариства. В свою чергу, в процесі приватизації мають ширше використовуватися можливості інфраструктури фондового ринку (розміщення акцій через фондові біржі, залучення до поширення акцій торговців цінними паперами тощо).

Акціонерні товариства, створені у процесі приватизації, з самого початку діяльності повинні орієнтуватися на стандарти випуску акцій у нематеріалізованій формі. Необхідне відокремлення функції ведення реєстрації зміни права власності на акції відкритих акціонерних товариств та передачі її незалежним уповноваженим особам. Реєстри акціонерів найбільших підприємств-монополістів мають перейти в системи Національного депозитарію.

Система ведення продажу акцій в процесі приватизації повинна будуватися з урахуванням можливості її подальшого залучення у системи біржової та позабіржової торгівлі цінними паперами. Комп`ютерна мережа, Національна мережа центрів сертифікатних аукціонів, створені у процесі приватизації, повинні органічно ввійти в систему фондового ринку, особливо позабіржового ринку цінних паперів.

На етапі первинного розміщення акцій підприємств, що приватизуються, використання клірингово-розрахункової та депозитарної інфраструктури фондового ринку допоможе здійснити органічний перехід до вторинного обігу цих цінних паперів на фондому ринку.

Оподаткування і страхування на фондовому ринку

На першому етапі функціонування та розвитку фондового ринку України повинні бути забезпечені законодавством гарантії безоподаткованого режиму переходу вітчизняних та іноземних інвестицій в акції, облігації та інші цінні папери відкритих акціонерних товариств, створених в процесі приватизації, а також пільгове оподаткування діяльності на фондовому ринку, виключення подвійного оподаткування дивідендів, інших доходів від діяльності з цінними паперами.

У процесі ставлення і розвитку українського національного ринку цінних паперів пільгове оподаткування діяльності на фондовому ринку і доходності від цінних паперів повинно встановлюватися у пріоритетних галузях економіки, що мають загальнонаціональне значення.

Страхування ризиків на фондовому ринку повинно забезпечувати в першу чергу емісійну діяльність відкритих акціонерних товариств, створених у процесі приватизації як через інституціональних інвесторів (інвестиційних страхових і пенсійних фондів і компаній), так і індивідуальних інвесторів, громадян України та інших країн світу, які власні заощадження інвестують в українські цінні папери.

Інформаційне, технічне та кадрове забезпечення фондового ринку

Для забезпечення достатньої прозорості фондового ринку повинно забезпечуватися широке інформування про доходність операцій з цінними паперами та ризики, пов`язані як з емітентами, так і з діяльністю посередників на фондовому ринку.

Ця інформація забезпечуватиметься шляхом встановлення процедур та стандартів розкриття інформації про емісії цінних паперів, емітентів, ціни та обсяги торгівлі цінними паперами. Подавати таку інформацію повинні емітенти, посередники, системи біржової та позабіржової торгівлі, Комісія з цінних паперів через офіційні та спеціальні видання.

Держава сприятиме впровадженню передових технологій, необхідних для підтримки ринку цінних паперів.

Для кадрового забезпечення функціонування фондового ринку в Україні повинна бути створена система підготовки вітчизняних фахівців.

Місце національного фондового ринку на світовому ринку капіталів

Фондовий ринок України має стати складовою частиною світового ринку фінансових ресурсів, надаючи іноземним інвесторам надійний механізм для здійснення портфельних інвестицій в економіку України.

Необхідною передумовою для цього має стати налагодження мережі підприємств, які спеціалізуватимуться на роботі з цінними паперами, фондових бірж та системи Національного депозитарію, пов`язаних з ефективною системою платежів. Національний депозитарій повинен увійти в міжнародну мережу центральних депозитарних установ торгових систем і міжнародних організацій з стандартизації для забезпечення представництва суб`єктів фондового ринку України на світовому ринку.

Необхідно встановити жорстку процедуру допуску цінних паперів іноземних емітентів на національний фондовий ринок, яка б забезпечувала захист внутрішнього інвестора. Для захисту інвесторів під час здійснення операцій з іноземними цінними паперами необхідно розвивати контакти і співробітництво з іноземними регулюючими і контролюючими органами з цінних паперів.

КОНЦЕПЦІЯ

РОЗВИТКУ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ ДО 2010 РОКУ

ВСТУП

В основу Концепції розвитку гірничо-металургійного комплексу (далі — Концепція) покладені програми розвитку промислового комплексу України, пропозиції заінтересованих міністерств і відомств, підприємств, наукових і проектних організацій галузі та Національної академії наук.

Гірничо-металургійний комплекс розглядається як базова галузь народного господарства, що дає змогу виконати важливі народногосподарські плани.

Він забезпечує:

майже 50 відсотків валютних надходжень в Україну;

зайнятість понад 600 тисяч робітників (станом на 1994 рік);

потребу всіх галузей народного господарства України в металопродукції як основного конструкційного матеріалу.

Частка металургії в промисловості становить:

виробництво товарної продукції — 13,4 відсотка;

основні фонди — 13 відсотків;

чисельність робітників — 6,5 відсотка;

споживання електроенергії — 15,6 відсотка;

споживання палива — 14,2 відсотка.

Мета Концепції

Метою Концепції є визначення головних напрямів збалансованого розвитку гірничо-металургійного комплексу з урахуванням тенденцій змін внутрішнього та зовнішнього ринків металопродукції.

Завдання Концепції полягають у визначенні заходів щодо проведення структурних перебудов комплексу, здійсненні державної підтримки гірничо-металургійних підприємств під час технічного переозброєння та модернізації виробництва.

СУЧАСНИЙ СТАН ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ

Формування гірничо-металургійного комплексу України відбувалося в складі металургії колишнього Союзу РСР, що зумовило ряд його особливостей. Насамперед розвивалося виробництво звичайних сталей, вироблялися не всі види прокату, які споживаються в Україні, що при становленні державності України призвело до негативних явищ як у металургії країни, так і всьому народному господарстві.

Чорна металургія України має недосконалу галузеву і технологічну структуру, спостерігається стійке старіння основних виробничих фондів, низька ефективність використання паливно-енергетичних ресурсів, ускладнення екологічної обстановки у великих промислових центрах. Галузь потребує проведення корінної модернізації та технічної перебудови виробництва, поліпшення структури металопродукції.

Внаслідок кризи економіки, рівень виробництва основних видів металопродукції в 1988—1994 роках знизився на 50 відсотків.

У той же час гірничо-металургійний комплекс має досить добрі перспективи для розвитку, а саме:

має власну сировинну базу;

науково-технічний потенціал України може забезпечити передовий технологічний рівень;

має великий експортний потенціал і в перспективі може стати значним експортером металопродукції.

ПОТРЕБА УКРАЇНИ В МЕТАЛОПРОДУКЦІЇ

Прогнозування потреб у металопродукції

Потреби України у металопрокаті значною мірою зумовлюються загальним станом економіки, рівнем цін і конкурентоспроможністю металопродукції. Вивчення можливостей розвитку економіки країни до 2000 року показало, що внаслідок дуже обмежених фінансових можливостей у цей період не слід очікувати істотних зрушень в сортаментному споживанні металопрокату.

На основі прогнозування, здійсненого Мінекономіки, Мінпромом, Національною академією наук, можна визначити такі можливі обсяги виробництва готового металопрокату, які дадуть змогу забезпечити внутрішні потреби країни на мінімальному рівні та експорт металопродукції для валютних надходжень в Україну.

Обсяги і прогнозування виробництва готового прокату в Україні

Рік	1992	1993	1994	1995	2000	2005	2010
Готовий прокат (млн. тонн)	29,5	24,2	17	18	20	22	25

Прогнозування можливих обсягів виробництва металопродукції здійснене з урахуванням забезпечення державних потреб України у металопродукції як для внутрішнього споживання, так і для забезпечення експорту. Виробництво цієї металопродукції забезпечується сировинною та кредитно-інвестиційною підтримкою держави. Промислові підприємства можуть самостійно розвивати виробництво продукції понад державні програми за рахунок власних коштів.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Концепцію розвитку гірничо-металургійного комплексу України до 2010 року

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Схвалити Концепцію розвитку гірничо-металургійного комплексу України до 2010 року (додається).

2. Кабінету Міністрів України на основі зазначеної Концепції розробити проект Національної програми розвитку гірничо-металургійного комплексу України та внести його на розгляд Верховної Ради України до 1 грудня 1995 року. В проекті програми врахувати пропозиції і зауваження народних депутатів України та висновки постійних комісій Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України О.МОРОЗ.

м. Київ, 17 жовтня 1995 року.

Експортні можливості

Гірничо-металургійний комплекс України володів значними ринками збуту металопродукції як у країнах колишнього Союзу РСР, так і за кордоном. Відсутність єдиної політики та скоординованих дій в галузі експорту призвели до істотних втрат традиційних ринків збуту зазначеної продукції. Без відновлення та розширення ринків збуту металопродукції на внутрішньому ринку та ринку країн ближнього та дального зарубіжжя немає реальної перспективи для розвитку чорної металургії України.

Концепція передбачає подальше розширення робіт з маркетингу та вивчення ринків збуту продукції, створення в Мінпромі координаційного органу для здійснення цієї роботи, проведення узгодженої торговельно-експортної політики та економічної оцінки можливих ринків збуту продукції гірничо-металургійного комплексу. Насамперед необхідно відновити традиційні ринки збуту металопродукції у країнах СНД, розширити вивчення їх у країнах Азії та Близького Сходу.

Перспективний сортамент металопрокату

Україна виплавляє металу значно більше, ніж споживає, однак не виробляє всієї номенклатури прокату. Профільний і розмірний сортамент має бути розширеним і уніфікованим, включати нові види металопродукції, в тому числі для заміни імпорту, а також з широким використанням власних легуючих елементів.

У сортопрокатному виробництві передбачається освоєння нових профілів із конструкційних та легованих сталей для залізничного транспорту, будівництва, машинобудування тощо.

Істотним є збільшення частки листа, зокрема тонкого, в загальному виробництві металопрокату, а також частки холоднокатаного листа, в тому числі автомобільного, електротехнічного, жерсті та із захисним покриттям.

У трубній підгалузі необхідно збільшити виробництво водогазопровідних труб, труб з цинковим, полімерним, пінополіуретановим і алюміній-полімерним покриттям, емальованих труб. Передбачається випуск високоміцних насоснокомпресорних, обсадних і бурильних труб необхідного сортаменту.

У метизному виробництві перспективний сортамент складається з таких видів виробів: високоміцні кріпильні деталі для авіа-, автомобіле- і транспортного машинобудування; кріплення з покриттям; металокорд; канати; зварювальний та наплавлювальний дріт, у тому числі спеціального призначення; сітки; метизні вироби тощо.

СТАН РОЗВИТКУ СВІТОВОЇ МЕТАЛУРГІЇ

Основними напрямами розвитку металургійного виробництва західних країн були:

масова ліквідація зайвих металургійних потужностей, оскільки утримування довго невикористовуваних потужностей потребує великих витрат, пов'язаних насамперед із збереженням для них робочої сили;

проведення широкомасштабної модернізації та реконструкції виробництва;

розширення державних заходів регулювання ринку та виробництва металів. Державне регулювання було спрямоване на прискорення зрушень в виробничій та технологічній структурах галузі, зміну екологічних нормативів, що стимулюють інноваційний та відтворювальний процеси, проведення відповідної податкової, амортизаційної та кредитної політики створення соціальних програм;

глибоке розширення номенклатури (диверсифікація) виробництва металургійних компаній. Зокрема, уже в середині семидесятих років у структурі капіталовкладень провідних металургійних фірм США частка інвестицій, спрямованих в інші галузі, зросла до 48 відсотків;

розширення міжфірмової кооперації.

Нині світовий розвиток чорної металургії формується під впливом переходу від переважного нарощення абсолютних обсягів виробництва до зниження питомого металоспоживання за рахунок випуску та використання металопродукції підвищеної якості. У той же час аналіз світового виробництва металопродукції свідчить, що Росія та Україна є єдиними країнами, де продовжується спад рівня виробництва металопродукції на фоні загальної стабілізації роботи світової чорної металургії.

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЇ УКРАЇНИ

Мета розвитку металургії

Метою розвитку металургії є створення збалансованої галузі, орієнтованої на виробництво конкурентоспроможної продукції, з обов'язковим вирішенням екологічних та соціальних проблем. Насамперед треба значно знизити енергоємність металопродукції, підвищити її конкурентоспроможність, а також поліпшити екологічні умови у районах з розвинутим металургійним виробництвом.

Стратегія Концепції

На етапі стабілізації економіки стратегія Концепції передбачає:

виведення з експлуатації морально та фізично застарілих металургійних агрегатів, нерентабельних виробництв;

завершення будівництва та реконструкції металургійних об'єктів;

консервацію та збереження близько 30 відсотків надлишку металургійних потужностей для урахування можливого підйому металоспоживаючих галузей економіки країни;

диверсифікацію виробництва;

вирішення соціальних питань.

На етапі піднесення економіки стратегія Концепції передбачає:

здійснення моніторингу розвитку металоспоживаючих галузей для своєчасного вирішення завдань по виробництву високоліквідних та конкурентоспроможних видів металопродукції;

накопичення коштів для технічного переозброєння і розвитку виробництва;

впровадження енерго-, матеріалозберігаючих та екологічно чистих технологій, структурну перебудову виробництва, скорочення питомих енерговитрат на виробництво чавуну, сталі та прокату, розвиток і підвищення технічного рівня виробництва, якості металопродукції, поліпшення техніко-економічних показників і поновлення виробничих фондів;

подальшу диверсифікацію виробництва.

Інвестиційні кошти галузі передбачається спрямувати на вирішення першочергових пріоритетних напрямів її технічного переозброєння.

Гірничорудна промисловість

Гірничорудна промисловість повністю забезпечує потреби металургійних підприємств України в сировині та одночасно є постачальником продукції на експорт.

Залізорудна сировина для металургійних підприємств поставляється як агломерат та обкатиші, які виробляються на гірничорудних підприємствах з відкритим та підземним видобутком. Агломерат виробляється також безпосередньо на деяких металургійних підприємствах.

Основні перспективні завдання гірничорудної промисловості:

розв'язання проблеми шахтних вод та підтримка працездатності кар'єрів і шахт в умовах скорочення обсягів видобутку руди;

реконструкція та технічне переозброєння шахт і кар'єрів, їх обладнання прогресивною прохідницькою та експлуатаційною технікою, удосконалення об'єктів хвостового господарства та оборотного водозабезпечення;

завершення будівництва Криворізького гірничозбагачувального комбінату окислених руд потужністю 10 млн. тонн обкатишів;

структурна перебудова гірничодобувного комплексу з використанням елементів підземних робіт на відкритих розробках;

здійснення масштабної рекультивації земної поверхні, порушеної відвалами та шламонагромаджувачами;

реконструкція та модернізація збагачувальних, окускувальних та агломераційних фабрик для підвищення якості товарної залізної руди;

(Закінчення на 11—12-й стор.).

перехід на комплексне використання добутої гірничої маси;

здійснення природоохоронних заходів.

Марганцеворудна промисловість

Основним споживачем марганцеворудної сировини в Україні є феросплавне виробництво та виплавка чавуну, які і зумовлюють його потребу. У зв`язку з тим, що подальша інтенсифікація марганцеводобувного виробництва потребує значних витрат і призведе до вичерпання запасів окисних руд, Концепція передбачає скорочення обсягів експорту феросплавів та концентрату.

Феросплавне виробництво

Потреба у феросплавах на перспективу визначається передбачуваними обсягами виплавки сталі. Беручи до уваги зниження внутрішньої потреби та значні потужності у виробництві феросіліцію (31 відсоток його виробництва в колишньому Союзі РСР), електромарганцю вуглецевого (73 відсотки його виробництва в колишньому Союзі РСР), марганцю металевого (95 відсотків його виробництва в колишньому Союзі РСР), планується зменшення обсягів зазначених виробництв та завантаження резервних потужностей виробництвом феросплавів, постачання яких здійснюється за імпор-

У першу чергу це стосується тих феросплавів, для яких в Україні є власна сировинна база: середньовуглецевий феромарганець, феротитан, фурованадій, високовуглецевий ферохром. Необхідно переорієнтувати марочний сортамент України на виробництво та використання легованих безнікелевих кремнiймарганцевмістних марок сталі, уніфікованих з європейськими та іншими іноземними марками, а також одночасно підвищити частку виробництва прокату та іншої металопродукції з цих сталей.

Коксохімічне виробництво

Обсяг виробництва коксу на перспективу визначається основним споживачем — доменним виробництвом, яке використовує 83—85 відсотків сумарного обсягу. Споживання коксу недоменним виробництвом забезпечується на існуючому рівні. Незважаючи на істотне зниження обсягів виробництва коксу, продовжується постачання коксового вугілля з країн СНД та з Польщі, пов`язане із значним зниженням видобутку та незадовільними якісними характеристиками вітчизняного вугілля.

Основними перспективними завданнями коксохімічного виробництва є реконструкція і технічне переозброєння коксових батарей для оновлення пічного фонду та одночасне впровадження ресурсо- і енергозберігаючих технологій підготовки та спікання вугілля.

Виробництво флюсів

Обсяги виробництва вапнякової та доломітової продукції визначаються потребами чорної металургії і частково інших галузей народного господарства: будівельної, хімічної, машинобудівної, харчової та інших, а також експорту. Потреби металургії майже повністю були забезпечені власною флісовою сировиною. В той же час більшість підприємств досягли свого граничного забезпечення сировиною.

Основними перспективними завданнями виробництва флюсів є реконструкція рудників і розвиток сировинної бази підприємств з метою нарощення обсягів виробництва, що дасть змогу задовольнити потреби металургії в повному обсязі та припинити імпорт доломіту.

Вогнетривке виробництво

Структура вогнетривів, що виробляються в Україні, склалася, головним чином, за рахунок екстенсивного розширення великомасштабного виробництва рядової вогнетривкої продукції. Через недостатність випуску нових видів вогнетривів сталеплавильне виробництво зазнає труднощів під час впровадження нових процесів комбінованої продувки, розливу та позапічної обробки. Реалізація заходів щодо розвитку підгалузі передбачається на діючих підприємствах під час їх реконструкції.

Основні перспективи завдання вогнетривкого виробництва:

до 2010 року обсяги загального виробництва вогнетривів будуть поступово знижуватися за рахунок поліпшення структури виплавки, розливу сталі та інших виробництв, а також зниження питомої ваги низькоякісних шамотних виробів та збільшення корундових, муліткорундових, магнезіальних волокнистих, неформованих, оксидних вогнетривів та безкислотних сполук;

організація виробництва вогнетривів високої якості передбачається за рахунок наявної в Україні природної алюмосилікатної вогнетривкої сировини, що дасть змогу забезпечити виробництво вогнетривів для доменних печей та повітронагрівників, коксових та обертальних печей, вагранок, регенераторів мартенівських та інших печей. Передбачається розширити виробництво магнезіальних вогнетривів, графітизованих і мулітових блоків, карбідокремнієвих та інших вогнетривів, у тому числі як за рахунок закупівлі сировини за кордоном, так і освоєння власних родовищ;

удосконалення виробництва неформованих вогнетривів замість штучних.

Переробка брухту

Основними джерелами утворення товарного брухту є відходи металообробки та металобрухт від ліквідації основних фондів (амортизаційний брухт). У зв`язку з широким впровадженням нових технологічних процесів, у тому числі безперервного розливу сталі, стабілізацією виробництва прокату та зниженням абсолютних обсягів виробництва литва знижуються питомі величини відходів виробництва металів. Збільшення ресурсів амортизаційного брухту в зв`язку з вибуттям з ладу основних фондів передбачає необхідність поліпшення якості підготовки брухту до переплавки.

Основним перспективним завданням переробки брухту є оптимізація та технічне переоснащення цехів та дільниць переробки вторинних чорних і кольорових металів, створення мережі ділянок переробки плавких відходів.

Аглодоменне виробництво

Основними перспективними завданнями аглодоменного виробництва є:

зупинення морально і фізично зношених аглофабрик;

використання енергозберігаючих технологій, економія енергоресурсів у доменній плавці;

широке використання пиловугільного палива в доменній плавці;

скорочення, аж до повного припинення, використання природного газу в доменній плавці та заміна його пиловугільним паливом та продуктами газифікації низькосортного вугілля;

модернізація устаткування доменних печей, широке використання безконусних завантажувальних пристроїв, удосконалення систем завантаження печей, автоматизація процесів плавки;

припинення роботи ряду неефективних доменних печей.

Сталеплавильне виробництво

Основними перспективними завданнями сталеплавильного виробництва є:

використання енергозберігаючих технологій, економія енергоресурсів у виробництві;

розвиток киснево-конвертерного та електросталеплавильного виробництва, поступове скорочення виробництва сталі у мартенах, часткове переобладнання мартенів у прямоточні агрегати;

розширення обсягів безперервного розливу, широке впровадження нових конструкцій машин та технології, в тому числі для відливання тонких слябів;

будівництво агрегатів комплексної позапічної обробки сталі.

Прокатне виробництво

Основними перспективними завданнями прокатного виробництва є:

вилучення з експлуатації морально та фізично застарілих прокатних станів;

реконструкція деяких прокатних станів з метою поліпшення структури прокату та підвищення його якості;

збільшення частки листового прокату в загальному обсязі виробництва металу, розвиток потужностей для прокатки листового прокату, в тому числі будівництво ливарно-прокатних модулів для виробництва тонколистового гарячекатаного прокату;

розширення виробництва прокату з високоякісних легованих марок сталі та сплавів з одноразовим скороченням зайвих обсягів прокату звичайної якості;

вирішення проблеми виробництва автолиста;

термомеханічна обробка прокату з прокатного нагріву;

розвиток традиційних видів гарячого покриття листової сталі цинком, алюмінієм, сплавами алюмінію з цинком, а також нових видів електролітичного покриття;

збільшення в товарній продукції частки металовиробів високого ступеня готовності, в тому числі економічних видів прокату і труб з антикорозійним покриттям, каліброваного металу, металовиробів, гнутих профілів, жерсті тощо;

автоматизація станів та агрегатів з використанням керуючих обчислювальних машин, яка забезпечила б також охоплення функцій контролю за здійсненням технологічних процесів та діагностики устаткування;

здійснення заходів щодо підвищення якості та сертифікації продукції.

Трубне виробництво

Важливою особливістю трубного виробництва в Україні є те, що створене в межах єдиного економічного простору колишнього Союзу РСР воно було орієнтоване на попит Росії та інших республік. Внаслідок цього трубне виробництво має чітку експортну спрямованість.

Основними перспективними завданнями трубного виробництва є:

забезпечення конкурентоспроможності продукції для збереження та закріплення експортного потенціалу на ринках країн СНД та іноземних держав;

організація виробництва нових видів труб, подальший розвиток виробництва нарізних труб нафтового сортаменту, високоміцних насосно-компресорних, обсадних та бурильних труб, збільшення виробництва тонкостінних зварних та безшовних труб необхідного сортаменту, труб діаметром 530—630 міліметрів, труб водогазопровідних, для атомної енергетики, для глибинних насосів, для автогазобалонів тощо;

організація виробництва труб із захисним металевим та емалевим покриттями.

На подальшу перспективу намічається реконструкція і оновлення цехів гарячої, холодної деформації та зварювання труб з урахуванням введення устаткування, що відповідає світовому рівню.

Метизне виробництво

Концепція передбачає збільшення обсягів виробництва метизів з урахуванням підвищення їх якості. Збільшення виробництва передбачається за рахунок заходів технічного переоснащення та реконструкції діючих підприємств.

Головними напрямами модернізації метизного виробництва є:

збільшення виробництва метизної продукції з підвищеними властивостями міцності та пластичності;

створення нових маловідходних та безвідходних технологій;

розширення сортаменту, освоєння нових видів та збільшення частки якісних видів метизів, підвищення якості виробів, виключення їх імпорту.

Кольорова металургія

Кольорова металургія України розвивалася як складова частина колишніх союзних структур, що призвело до відсутності практично за всіма видами кольорових металів замкнутих виробництв — від первинної рудної сировини до готового прокату чи напівфабрикатів вищого ступеня готовності, а також до значного дисбалансу між споживанням і забезпеченням України кольоровими металами.

На власній сировинній базі України будується виробництво титану, нікелю, ртуті, цирконію, кремнію. Інші сировинні матеріали постачаються за імпортом. Проте у надрах України, а також у техногенних родовищах є переважна більшість кольорових металів, існують виробничі потужності для їх підготовки до використання. При відповідному фінансовому та матеріальному забезпеченні у найкоротший термін може бути зроблена детальна розвідка родовищ, проектування і будівництво гірничодобувних і гірничопереробних підприємств кольорової металургії, що дасть змогу повністю забезпечити нашу промисловість деякими сировинними ресурсами.

Основні перспективні завдання кольорової металургії:

прискорити розвиток власної сировинної бази з метою зменшення залежності України від імпортних поставок;

забезпечити реалізацію програм розвитку виробництва основних видів кольорових металів, у тому числі: Програми розвитку алюмінієвого виробництва на 1993 рік і на період до 2000 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 9 грудня 1993 р. № 1033, Комплексної програми розвитку титанової промисловості України «Титан України», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 18 листопада 1994 р. № 783, Комплексної програми розвитку промислової бази для виробництва міді, її сплавів і напівфабрикатів «Мідь України», затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 1995 р. № 330;

розширити пошук нових іноземних ринків збуту напівпровідникової продукції, поліпшити її якість до рівня світових аналогів;

з урахуванням різко збільшеної вартості гірничих робіт і переробки та наявних запасів ртутної руди зупинити ртутне виробництво і перепрофілювати його на випуск іншої продукції;

забезпечити постачання сировини для виробництва вольфраму, бору, кобальту за міжурядовими угодами.

Виробництво товарів народного споживання

Виробництво товарів народного споживання на підприємствах гірничо-металургійного комплексу передбачається в межах проведення диверсифікації виробництва для підвищення стабільності економічних показників виробництва та вирішення соціальних питань в частині зайнятості трудящих.

Програма збільшення випуску товарів народного споживання повинна розглядатися в тісному зв`язку із завданням забезпечення робочими місцями робітників, звільнених з основних виробництв.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ

З метою формування організаційного механізму реалізації Концепції передбачаються такі заходи:

на основі Концепції щорічно розробляти річну програму розвитку гірничо-металургійного комплексу, визначати його показники та заходи щодо будівництва і реконструкції об`єктів галузі, з проведенням експертизи техніко-економічних обгрунтувань, у тому числі екологічної;

Мінпрому розробити Схему розвитку гірничо-металургійного комплексу на період до 2010 року з урахуванням пріоритетних програм, затверджених Кабінетом Міністрів України;

Мінекономіки, Мінфіну, Мінпрому передбачати в проектах державних програм економічного і соціального розвитку виділення державних централізованих капітальних вкладень на реалізацію Концепції в міру підготовки річних програм розвитку і в межах можливостей державного бюджету;

Мінпрому разом із споживачами металопродукції щорічно проводити аналітичні та маркетингові дослідження сучасної та перспективної потреби України в металопродукції для визначення обсягів та пріоритетних напрямів реконструкції металургійного виробництва;

Мінпрому разом з МЗЕЗторгом щорічно проводити вивчення та маркетингові дослідження зовнішніх ринків збуту металопродукції з координацією Мінпромом зовнішньоекономічної діяльності підприємств гірничо-металургійного комплексу. Розробити за участю Мінтрансу відповідну транспортну схему перевезень металопродукції під час продажу на експорт;

Мінпрому продовжити здійснення заходів щодо підвищення конкурентоспроможності та сертифікації металовиробів;

вдосконалити законодавчу базу щодо заготівлі брухту та відходів кольорових металів, зокрема у частині впорядкування всіх видів діяльності, пов`язаних із збиранням, заготівлею, переробкою і продажем брухту та відходів кольорових металів, зняття митних перешкод на їх ввезення в Україну, заборони експорту цієї важливої сировини;

забезпечити підготовку наукових кадрів та професійну перепідготовку персоналу промислових підприємств гірничо-металургійного профілю з узагальненням світового досвіду.

Інвестиції, фінансова політика

Тяжке економічне становище галузі посилюється відсутністю фінансових коштів для реінвестиції виробництва. Внаслідок високої вартості основних засобів виробництва для модернізації галузі немає можливості залучити приватний капітал. Зараз жодне металургійне підприємство неспроможне самостійно фінансувати проведення технічного переобладнання виробництва. Залишається один вихід — централізувати власні кошти підприємств у єдиний фонд для проведення поступової модернізації галузі.

Основою інвестицій для технічного переозброєння галузі повинні стати акумульовані кошти самих підприємств, одержані від реалізації продукції як на внутрішньому ринку, так і за кордоном.

Фінансування розвитку галузі можна здійснити за рахунок:

коштів підприємств (амортизаційні відрахування на реновацію і частина прибутку, яка залишається в розпорядженні підприємств) та кредиту;

коштів, що надходять від реалізації акцій та орендної плати за користування державним майном;

коштів, одержаних за рахунок часткового звільнення від сплати податків, у тому числі податку на прибуток, підприємств з тяжкими екологічними умовами виробництва, які проводять технічне переозброєння згідно з цією Концепцією, а також характеризуються високим ступенем зносу основних фондів;

додаткового прибутку, який може бути одержаний внаслідок використання вільних цін на продукцію з високими споживчими властивостями, що виготовляється за договорами із споживачами, а також замість імпортованої за валюту;

бюджетного та централізованого фінансування пріоритетних державних програм, особливо важливих програм з екології та підвищення якості металопродукції;

іноземних інвестицій.

Основні напрями здійснення фінансової політики:

забезпечити першочергове фінансування робіт, щодо яких укладено державні контракти;

розглянути питання про доцільність створення та джерела формування спеціального фонду, а також рекомендувати виділення пільгових кредитів підприємствам та організаціям усіх форм власності для фінансування робіт, передбачених цією Концепцією та річними програмами розвитку гірничо-металургійного комплексу.

З метою економічного стимулювання робіт, пов'язаних з реалізацією цієї Концепції, потрібно розглянути та подати Кабінетові Міністрів України пропозиції про зниження відсотків відрахувань у Державний бюджет та введення пільгового оподаткування фондів споживання для підприємств та організацій, що здійснюють технічне переозброєння галузі за пріоритетними напрямами, про видачу пільгових кредитів підприємствам та організаціям, які виконують роботи, пов'язані з реалізацією цієї Концепції.

НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Під час реалізації Концепції повинні бути широко використані наукові досягнення. Україна має достатньо розвинуту структуру металургійної науки, до складу якої входять науково-дослідні, проектні та впроваджувальні організації широкого профілю. Спираючись на широке використання досягень світової металургії, ця Концепція передбачає превалююче використання досягень вітчизняної науки. Національною академією наук, ДКНТ, Мінпромом проводяться роботи щодо створення нових видів металопродукції і ефективних марок сталі та удосконалення технологічних процесів і устаткування з метою технічного переозброєння гірничо-металургійного комплексу.

Пріоритетні напрями наукових досліджень:

детальне вивчення та визначення оптимального співвідношення обсягів підземного та відкритого видобутку, глибини збагачення руд відкритого видобутку, раціонального співвідношення виробництва агломерату та обкатишів;

проведення досліджень щодо вивчення фізико-хімічних, теплофізичних та газогідродинамічних процесів, які відбуваються під час виробництва залізорудної сировини, флюсів та палива, окислювально-відновлювальних процесів, фазових перетворень під час розкислення, легування сталі та пластичної деформації металів. У прикладній частині повинні бути створені технології підготовки окускованої сировини, металізованої шихти, металургійного палива, розроблені технологічні процеси одержання широкого сортаменту марганцевих, хромитових та комплексних феросплавів на рівні нових технічних рішень, необхідних для розширення марочного сортаменту сталі;

розроблення ефективних засобів і технологічних схем видобутку та переробки залізних, марганцевих, хромових та поліметалевих руд, переробки техногенних відходів, які забезпечують підвищення вмісту металу, та комплексне використання корисних компонентів;

розроблення ефективних процесів прямого відновлення заліза з руди, безкоксового та малококсового виробництва чавуну;

реалізація процесів безперервного розливу сталі, в тому числі в тонкі сляби;

розроблення теоретичних основ та створення методів істотного підвищення загального рівня міцності та пластичності металу масового призначення;

розроблення методів впливу на метал з метою спрямованої дії на службові характеристики: корозійну стійкість, жаростійкість, зносостійкість тощо;

розроблення наукових основ створення нових матеріалів із заданими фізичними властивостями, в тому числі аморфних та мікрокристалевих сталей та сплавів, біметалу, радіаційно стійких сталей тощо;

створення нових технологічних процесів одержання металургійного палива, які розширять паливну базу металургії та дадуть змогу більш ефективно використовувати коксоване та енергетичне вугілля;

розроблення технологій енерго- і ресурсозберігаючого виробництва чавуну, сталі, кольорових металів і сплавів та прокату;

оснащення доменних печей новими видами обладнання, такими як безконусні завантажувальні пристрої, рухомі плити колошника, а також збільшення кількості повітряних фурм тощо;

розроблення нових технологій роботи доменних печей, спрямованих на економію коксу та природного газу, а саме: застосування водню та окису вуглецю, вдування продуктів газифікації вугілля, гарячих відновлювальних газів, пиловугільного палива тощо;

розроблення процесів електрометалургії для удосконалення структури сталеплавильного виробництва та виплавки якісного металу;

впровадження комбінованої продувки сталі в кисневих конвертерах для реалізації процесів енергозбереження;

удосконалення та впровадження процесів позапічної обробки металів з метою підвищення якості та підготовки сталі до безперервного розливу;

розроблення алгоритмів та систем автоматичного керування технологічними процесами та роботою устаткування;

розроблення техніки та технології рекультивації порушеної гірничими підприємствами землі, які забезпечать використання їх в народному господарстві;

розроблення єдиної інформаційної та комп`ютерної системи координування гірничодобувним та металургійним виробництвом.

Однією з основних умов функціонування гірничо-металургійного комплексу є переорієнтація виробничого апарату на ресурсозберігаючі технології, які дадуть змогу різко знизити матеріало-, енерго- та паливоємність, забезпечити поступове зниження обсягів виробництва, переорієнтацію на випуск спеціальної, якісно нової продукції.

УПРАВЛІННЯ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНИМ КОМПЛЕКСОМ, ПРИВАТИЗАЦІЯ

Управління гірничо-металургійним комплексом з урахуванням приватизації та акціонування має бути пріоритетною державною справою, оскільки воно забезпечує державні інтереси України.

Беручи до уваги стратегічне значення металургії для економіки України, доцільно зберегти форми державного впливу на розвиток галузі. Державний вплив на розвиток металургії в тій чи іншій формі здійснюється практично в усіх розвинутих країнах світу. Не зважаючи на форми власності, що існують на підприємствах гірничо-металургійного комплексу (державні, орендні, приватні або в стадії приватизації), функції державного керування повинні бути спрямовані на здійснення структурної перебудови комплексу та переорієнтації галузі на нові ринки постачання сировини та збуту продукції, встановлення нових коопераційних зв`язків.

Регулюючий вплив держави може бути заснований на податковій, кредитній та інвестиційній політиці, визначенні найефективніших форм управління. Необхідно передбачати податкові пільги, державні та іноземні інвестиції під протегуванням держави. Амортизаційні фонди повинні стати основою для відтворення виробництва.

Приватизація в гірничо-металургійному комплексі може здійснюватися з метою вирішення таких завдань:

поліпшення управління металургійними підприємствами;

залучення інвестицій приватного та акціонерного капіталу.

Під час реалізації цього напряму поліпшення роботи галузі необхідно мати на увазі, що приватизація є важливим, але не єдиним засобом підвищення ефективності та стабілізації роботи підприємств, бо як показує світовий досвід, найдійовішим засобом є мотивація праці персоналу підприємств.

Приватизацію здійснює Фонд державного майна. В той же час Мінпром, який здійснює управління державним майном, не бере участі у вирішенні питань про форми та способи приватизації, внаслідок чого не враховуються набуті економічні, виробничі, наукові зв`язки, розриваються існуючі виробничі об`єднання, що знижує ефективність роботи галузі та завдає економічної шкоди Україні. Крім того, з-під контролю державних органів виходять підприємства, які мають загальнодержавне та галузеве значення.

Для уникнення таких ситуацій необхідно:

переглянути перелік підприємств, які не підлягають приватизації;

рішення щодо проведення приватизації державних підприємств, її форм та видів приймати за участю органів, що здійснюють управління майном цих підприємств;

на початковому етапі приватизації державних металургійних підприємств контрольний пакет акцій доцільно залишати у власності держави в особі галузевих міністерств;

з метою концентрації капіталу та визначення пріоритетних напрямів розвитку забезпечити нормальні умови для створення в процесі приватизації, зокрема, холдингових компаній та фінансово-промислових груп. Надати право органам державної виконавчої влади в особі міністерств і відомств виступати засновниками та учасниками таких структур.

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ

Екологічні проблеми чорної металургії виникли через недостатню увагу до них та відсутність необхідних коштів. У зазначений період екологічний фактор розглядається як пріоритетний під час проведення технічного переозброєння галузі.

Поліпшення екологічних показників передбачається здійснити за рахунок таких заходів:

реалізація традиційного напряму зменшення викидів — будівництво нових, реконструкція та вдосконалення існуючих очисних споруд. Цей напрям доцільно розвивати на тих металургійних об`єктах, де неможливо використати сучасні металургійні технології;

кардинальне вирішення екологічних проблем за рахунок переходу на ресурсозберігаючі та безвідходні технології, екологічно чисті агрегати;

створення локального екологічного моніторингу геологічного середовища у районах розміщення підприємств гірничо-металургійного комплексу згідно з положенням про державний моніторинг навколишнього природного середовища.

У гірничодобувній галузі має бути вирішена проблема утилізації шахтних вод.

В агломеномному виробництві зниження викидів шкідливих речовин буде досягнуте за рахунок зниження витрат коксу та поліпшення якості агломерату, впровадження пиловугільного палива, безконусних завантажувальних пристроїв, будівництва установок для очищення відходних газів тощо.

У сталеплавильному виробництві екологічна проблема розв`язується за рахунок здійснення екологічних заходів у мартенівських цехах, реконструкції сталеплавильних агрегатів, розширення безперервного розливу сталі, впровадження систем зниження викидів продуктів горіння тощо.

У прокатному виробництві поліпшення екологічних умов буде досягнуто за рахунок здійснення заходів на ділянках нагріву та термічної обробки, утилізації тепла виплавки та прокатного нагріву, поліпшення якості допалювання палива.

Значне зниження викидів шкідливих речовин в атмосферу забезпечить впровадження технології утилізації відходів металургійного виробництва.

Внаслідок впровадження нових технологій, сучасного устаткування та здійснення захисних заходів передбачається, що в 2010 році фактичні викиди в атмосферу на всіх металургійних підприємствах України будуть відповідати нормативам гранично допустимих викидів.

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ

Зниження обсягів виробництва та структурні перетворення в поєднанні з погіршенням використання металургійних агрегатів призвели до зростання трудовитрат. Чисельність робітників у гірничо-металургійному комплексі в 1993 році становила 630 тис. чоловік і порівняно з 1989 роком зменшилася всього на 0,5 відсотка, в той час як зменшення обсягів виробництва становило 30 відсотків.

Досвід світової чорної металургії свідчить, що скорочення зайнятості є неминучим і тільки за таких умов можна забезпечити виживання металургійної галузі.

Зниження чисельності робітників промислових підприємств комплексу в наступні роки буде залежати від виведення з експлуатації зайвих виробничих потужностей та необхідності зниження собівартості продукції з метою підвищення її конкурентоспроможності. До 2000 року чисельність робітників галузі зменшиться на 140 тис чоловік, у 2001—2010 роках — на 50 тис. чоловік. Ці дані можна розглядати як деякий орієнтир у вирішенні зазначених питань, тому що фактична кількість звільнених може відрізнятися від запланованої.

Проблему використання чисельності звільнених планується розглядати у річних планах розвитку гірничометалургійного комплексу за рахунок таких заходів, що здійснюються на державному та регіональному рівнях;

введення нових виробничих металургійних потужностей;

створення наукоємних виробництв;

диверсифікація виробництва, тобто розширення таких видів діяльності підприємств, як виробництво товарів народного споживання, переробка відходів виробництва, проведення ремонтно-будівельних робіт, виробництво та переробка сільськогосподарської продукції, надання різного виду послуг, будівництво житла та інші;

виконання громадських робіт;

вихід робітників на пенсію, в тому числі на достроково;

організація будівельних робіт під час реконструкції промислових підприємств;

розвиток потужностей виробництва товарів народного споживання, а саме: виробництво електропобутових приладів та електродвигунів до них у кількості, необхідній для задоволення потреб населення, використання відходів виробництва для виготовлення комплектуючих для машинобудівних галузей, побутового устаткування та приладів, меблів, побутового інструменту, посуду, електронагрівальних приладів, сантехніки, ванн, радіаторів, організації виробництва будівельних матеріалів, у тому числі шлакоблоків, цегли, крупногабаритних виробів тощо.

ПЕРСПЕКТИВИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В ГМК

Цінова політика буде спрямована на забезпечення конкуретоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринках за рахунок гармонізації виробничих потужностей з потребами ринків збуту, кращого використання досягнень науково-технічного прогресу, технічного переозброєння підприємств та об`єктів гірничо-металургійного комплексу.

Важливим напрямком цінової політики на продукцію монопольних утворень є збереження державного регулювання цін шляхом доведення науково обгрунтованих питомих норм витрат сировини, енергоносіїв, матеріалів, основних фондів (як активної, так і пасивної частини), трудових і накладних витрат та інше.

Передбачається також доцільним зберегти державний контроль над цінами природних монополістів.

«Сокіл» для ЦСКА — суперник незручний

Дев'ять разів зустрічалися в рамках чемпіонату МХЛ хокеїсти київського «Сокола» і московського ЦСКА. Кияни здобули шість перемог, при двох нічиїх і одній поразці. Причому, наші земляки жодного разу не поступалися на своєму майданчику. Не порушили вони приємної традиції і цього разу, здобувши переконливу перемогу над елітним російським клубом і в десятій грі — 3:0 (0:0, 2:0, 1:0). 1:0 Підгурський, 33, 2:0 Хоменко, 38, 3:0 Хоменко, 44.

Це було справжнє свято для мільйонів прихильників спорту України, які спостерігали пряму трансляцію зустрічі по УТ-1 і п'ятьох тисяч уболівальників, які зручно розмістилися на трибунах Палацу спорту. До речі, в цьому залі «Сокіл» сьогодні приймає «Нефтехімік» (Нижньокамськ). Початок матчу — о 18.00.

«Утел» розпочинає з тенісу

Все це мало вигляд дещо буденно: три пана підписали якісь папери і потиск рук скріпили ковтком «Пепсі». Проте для всіх прихильників тенісу це величезна подія. Адже тими «якимись паперами» був договір про генеральне спонсорство на 1996 рік відомої українсько-американсько-голландсько-німецької компанії «Утел» над Федерацією тенісу України. А підписали його президент «Утел» Стюарт Райш, президент Федерації тенісу України Герман Беньямінов і керівник міжнародної виробничо-спортивної корпорації «Зовнішньоекономічне об'єднання Інфоспорт» Володимир Патлашенко.

Наступного року в Україні відбудеться близько 20 національних і міжнародних тенісних турнірів. Їх фінансування забезпечить «Утел», але спонсорські кошти, за словами Германа Беньямінова, підуть на розвиток дитячого та юнацького тенісу в усіх регіонах країни. Виступаючи перед журналістами, Стюарт Райш сказав, що це тільки початок спонсорської діяльності «Утел» в Україні, і він сподівається, що зможе найближчим часом стежити за фіналом Кубка Девіса, у якому гратимуть українські тенісисти.

Сам Стюарт Райш дуже захоплюється тенісом, тому із задоволенням підписав спонсорський договір. Відтепер завдяки «Утел» теніс у нас розвиватиметься з прогресуючою швидкістю. Адже цей вид спорту подобається не лише великим керівникам, а й дітям, які хочуть рівнятися на Андрія Медведєва.

Герман Беньямінов розповів журналістам про турніри, що їх федерація планує провести наступного року. Він запросив Стюарта Райша взяти участь в одному з них і навіть запропонував виступити в парі. Гадаю, пара буде дуже сильною, і дует Райш—Беньямінов зможе прикрасити змагання на зразок «Великого капелюха», які пропонують провести для бізнесменів, банкірів, керівників підприємств і організацій нашої країни.

От якби й іншим видам спорту отримати такого надійного спонсора, як «Утел».

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Газзаєв накинув оком на киян...

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. 16-й тур

Кривбас — ЦСКА-Борисфен. 2:0. 7000. 1:0 Григорчук, 47, з пенальті, 2:0 Яковенко, 57. **Чорноморець — Нива (Вінниця). 2:0.** 2000. 1:0 Гусейнов, 26, 2:0 Сак, 83. **Зірка-НІБАС — СК Миколаїв. 0:1.** 10.000. Гузенко, 51. **Кремінь — Нива (Тернопіль). 3:0.** 1:0 А.Корпонай, 68, 2:0 Кавтеладзе, 78, 3:0 А.Корпонай, 80. **Металург — Торпедо. 2:0.** 8000. 1:0 Пацхверія, 15, 2:0 Пацхверія, 83. **Шахтар — Дніпро. 1:0.** 5000. Зубов, 81. **Зоря-МАЛС — Карпати. 1:1.** 3000. 1:0 Джугелі, 2, 1:1 Шумський, 49. **Волинь — Таврія. 0:3.** 2500. 0:1 Г.Кунденок, 63, 0:2 Фурсов, 81, 0:3 Заруцький, 90. **Динамо — Прикарпаття. 1:1.** 1000. 1:0 Шевченко, 12, 1:1 Іричук, 45.

	В	Н	П	М	О
Динамо	10	3	1	22-4	33
Дніпро	9	2	5	31-11	29
Чорноморець	9	1	2	23-11	28
ЦСКА-Борисфен	7	6	3	24-12	27
Металург	8	3	4	22-17	27
Карпати	7	5	4	22-15	26
Зірка-НІБАС	6	5	4	16-10	23
Торпедо	7	2	7	16-19	23
Прикарпаття	6	4	5	23-23	22
Таврія	6	3	6	27-20	21
Нива Вц	5	3	8	17-21	18
Шахтар	5	2	7	18-19	17
СК Миколаїв	4	5	7	15-27	17
Нива Тр	5	1	8	17-22	16
Кривбас	4	4	8	13-23	16
Кремінь	4	2	10	12-27	14
Волинь	3	4	9	13-27	13
Зоря-МАЛС	3	3	10	11-34	12

Цей тур подарував чимало несподіванок. І взагалі він викликав чималий інтерес. Це свідчення того, що наш чемпіонат стає цікавіщим, динамічнішим, зростає його рівень. Візьмімо хоча б поєдинок у Запоріжжі, де зустрічалися земляки. Від нього чекали гострої, безкомпромісної боротьби. Цього разу аргументи Олександра Томаха виявилися вагомішими, ніж Ігоря Надеїна.

Ще на початку зустрічі заробив червону картку воротар криворіжців Валерій Воробйов. Але і вдесятьох «Кривбас» був неабиякою силою й упевнено переграв одного з лідерів чемпіонату — ЦСКА.

Погодьтеся: мало хто міг передбачити, що кіровоградці, які особливо успішно виступають удома, поступляться одному з аутсайдерів — миколаївській команді. Але «Зірка» все ж програла. Ця перемога для підопічних Євгена Кучеревського була ковінькою на руку. Тепер вони трохи відсунулися від небезпечної зони.

Гострим і безкомпромісним був поєдинок у Донецьку. Все вирішив єдиний точний удар юного Геннадія Зубова в кінці зустрічі. Але ця невдача не дуже зіпсувала турнірний «вигляд» дніпропетровців. Вони — другі, слідом за динамівцями, які також зазнали очкових втрат, приймаючи «Прикарпаття». Хоча початок поєдинку був повністю за киянами. Вони діяли агресивно, злагоджено, боролися за кожний м'яч. Швидко відкрили рахунок. Красиво зіграв Андрій Шевченко, який пройшов правим флангом і завдав потужного удару. М'яч влучив у штангу, а від неї відскочив у ворота. Ефектний гол, нічого не скажеш.

Але поступово гості посміливішали. Особливо у другому таймі. Вони чітко розіграли штрафний, і Павло Іричук забив свій восьмий гол у чемпіонаті, очоливши список найкращих бомбардирів.

На київському матчі був присутній головний тренер нового чемпіона Росії — «Спартака-Аланії» — Валерій Газзаєв. Після зустрічі він приймав поздоровлення і охоче відповідав на запитання журналістів. Про мету свого приїзду він розповідав дещо абстрактно. Але, кажуть, що Валерій Георгійович приїхав по Віктора Леоненка. Однак із компетентних джерел ми дізналися, що керівництво динамівського клубу категорично проти того, щоб колектив тепер хтось залишав.

Сьогодні в Донецьку «Шахтар» проведе пропущений матч із «Таврією», а кияни завтра прийматимуть «Зірку-НІБАС».

Першість країни. Друга ліга. 20-й тур.

Група А. Оболонь — Карпати — 2:0, Автомобіліст — Галичина — 1:0, Хімік — Олімпія — 4:0, Хутровик — Чорноморець-2 — 8:0, ЦСКА — Гарай — 1:0, Система-Борекс — Скіфи — 2:0, Газівник — Схід — 0:0, Авангард — Десна — 1:0.

Група Б. Чайка — Динамо (Слов'янськ) — 3:0, Дружба — Шахтар (Стаханов) — 0:0, Азовець — Оскол — 2:0, Титан — Віктор — 1:0, Шахтар (Свердловськ) — Дністровець — 3:0, Авангард-Індустрія — Портовик — 3:0, Металург — Шахтар (Шахтарськ) — 1:1, Спортінвест — Шахтар-2 — 1:5.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ТРАНСБАНК*ТРАНСБАНК*TRANSBANK*TRANSBANK
TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK
ТРАНСБАНК*TRANSBANK*ТРАНСБАНК*TRANSBANK* ТРАНСБАНК*TRANSBANK

РЕАЛИЗУЕТ СО СКЛАДА В ХАРЬКОВЕ

тел/факс /0572/ 432-827
тел/0572/ 381-655, 476-894

АВТОИНВЕСТСТРОЙ

УАЗ 31512; 31514/ЛЮКС; 3741/ ПРОМТОВАР.; 3909/ ФЕРМЕР; 3303, 330318/ТЕНТ; 3962/САНИТАРНЫЙ; 2206/МИКРОАВТОБУС

ВАЗ 21043, 21053; 2106, 21061; 2107, 21083; 21093, 21099; 21213 "ТАЙГА"

ГАЗ 3102/ЛЮКС; 31022/УНИВЕР.; 31023/САНИТАРНЫЙ; 31029-51,31029

АЗЛК 2141; 23352 /ПИКАП

ИЖ 2715/ГРУЗОВОЙ; 27151/ПИКАП; 27156/ГРУЗОПАССАЖИР.; 21251/КОМБИ; М-412 ИЭ

ЗАЗ 1102 "ТАВРИЯ"; 1105/5 ДВЕРЕЙ

ГАЗ 33021/ГАЗЕЛЬ; 3309/ГР.ТУРБОДИЗЕЛЬ; 4301/ГР.ДИЗЕЛЬ; 4509/САМОСВАЛ, ДИЗЕЛЬ

RAF 22038 /ПАССАЖИРСКИЙ; 22038-02 /ЛЮКС; 2915-02 /СКОРАЯ ПОМОЩЬ; 2914-01:/РЕАНИМАЦИЯ

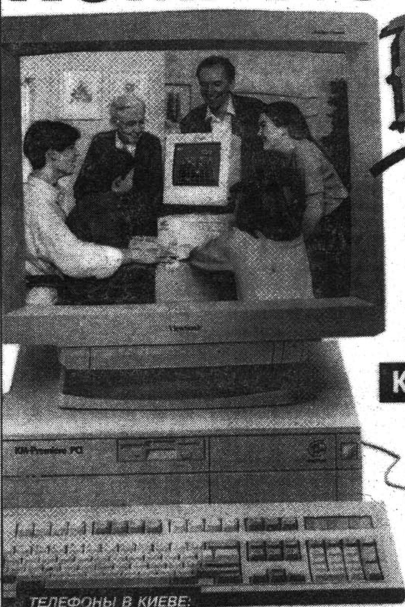
3311 /ГРУЗОПАССАЖИРСКИЙ; 33111 /ГРУЗОВОЙ; 2920 /ИЗОТЕРМИЧЕСКИЙ; 2925 /МИЛИЦИЯ/ПОЖАРНЫЙ

ЗА БЕЗНАЛИЧНЫЕ КАРБОВАНЦЫ

НОВЫЕ АВТОМОБИЛИ

ПО ВОПРОСАМ БАРТЕРА ОБРАЩАТЬСЯ ПО ТЕЛЕФОНУ: /0572/14-00-1

КОМПЬЮТЕРЫ ДЛЯ Всех!

pentium

Всегда на складе!
Европейское качество!

KM-PREMIERE PC

В КОНФИГУРАЦИЮ КОМПЬЮТЕРА МОГУТ БЫТЬ ВКЛЮЧЕНЫ ИСТОЧНИКИ БЕСПЕРЕБОЙНОГО ПИТАНИЯ ПО СПЕЦИАЛЬНОЙ ЦЕНЕ.

2 года гарантии

ТЕЛЕФОНЫ В КИЕВЕ:

Розничные продажи:
"Компьютерный салон КМ"
Адрес: пр.Победы,3
(044) 544-1761
Оптовые поставки:
(044) 558-6909
Контрактные поставки:
(044) 544-1761
Дилерский отдел:
(044) 559-5892

ДИЛЕРЫ:

г.Днепропетровск: (0562) 656468;
г.Кривой Рог: (0564) 748428;
г.Тернополь: (03522) 25954;
г.Донецк: (0622) 350961;
г.Мариуполь: (0629) 331144;
г.Одесса: (0482) 288838;
г.Кременчуг: (05366) 20520
г.Краматорск: (06264) 31199
г.Житомир: (0412) 344509;
г.Донецк: (0622) 358424;
г.Ровно: (0362) 221408;
г.Харьков: (0572) 324437;
г.Николаев: (0512) 346025;

КВАЗАР-МИКРО

The Intel Inside and Pentium Processor logos are trademarks of Intel Corporation

ПРОМКОМПЛЕКТ предлагает

ПОЛНЫЙ АССОРТИМЕНТ САНТЕХНИЧЕСКОГО ОБОРУДОВАНИЯ

Более 300 наименований продукции

Вы можете выбрать на выставке. Дворец спорта 18-22 октября.

- ЧУГУННАЯ ФАСОНИНА
- ГАЗОСВАРОЧНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ
- СЧЕТЧИКИ

(044) 432-76-82

- ТРУБОПРОВОДНАЯ АРМАТУРА
- САНТЕХНИКА И ОБОРУДОВАНИЕ

(044) 452-10-48

ИЗВЕСТИЯ

До 5 декабря с. г. продлится подписка на газету «Известия» на 1-е полугодие 1996 г.

Подписка принимается во всех почтовых отделениях Украины и узлах связи за карбованцы, а также по безналичному расчету. Для ветеранов войны и приравненных к ним категорий граждан установлены льготные цены.

Подписаться на «Известия» можно также без доставки на дом, то есть с получением газеты по месту подписки — на почте или в пунктах подписки «Киевских ведомостей» (универмагах, гастрономах).

Торопитесь подписаться на свою любимую газету, так как цены растут с каждым днем.

По вопросам размещения рекламы в газете «Известия» по Украине и по СНГ обращайтесь по телефонам: Киев (044) 229-13-74, 229-05-52, 229-04-64.

Официальное представительство СУКРЕМЛЬСКОГО ЧУГУНОЛИТЕЙНОГО ЗАВОДА

Кронтиф-Киев

Реализует

Трубы чугунные канализационные

ЧК-50,ЧК-100,ЧК-150 диаметром 50, 100, 150 мм

И ФАСОННЫЕ ЧАСТИ К НИМ

Тел. в Киеве (044) 452-27-97, 452-28-29
В Херсоне (0552) 53-13-33

Предприятие реализует со склада в г. Днепропетровске

— шпалы деревянные, пропитанные, шириной колеи;
— пиломатериалы необрезные хвойных пород 25, 40, 50 мм.

Телефоны: (0562) 44-27-72, 44-72-81, 45-80-40, телефакс (0562) 44-72-81.

САМЫЙ КРУПНЫЙ СКЛАД
запасных частей к болгарским погрузчикам

● около **200** наименований з/ч по каталогам "БАЛКАНКАРА"
● а также авто- и электропогрузчики:
- ДВ 1788, ДВ 1792 (г/п 3т и 3,5 т)
- ЕВ 818.56 (г/п - 1 т., 3-х стор. обраб. груза)
● электротельферы г/п 0,5 - 5 т
● тележки гидравлические (2 т)
●● Ремонт авто- и э/погрузчиков
●● Покупаем списанные а/погрузчики

Филиал в г. ТЕРНОПОЛЕ (03522 2-52-59)

348017, Луганск, ул. Цимлянская, 2
Факс: (0642) 54-03-45 Телекс: 118028 START UX
Тел.: 54-70-72, 54-01-02, 54-00-71

АО «Агротехсбыт»
реализует и обменивает:
автошины для сельскохозяйственной техники, дизель-электростанции.
Тел.: (044) 211-41-79, 213-89-19.

Арбітражний суд м. Києва (252030, м. Київ-30, вул. Б. Хмельницького, 44-В) порушив справу № 15/99 про банкрутство Акціонерного банку «Укркомунбанк».

Адреса: 252014, Київ-14, вул. Бастіонна, 6, кор. рахунок в управлінні Національного банку по м. Києву та області № 800161134, МФО 322357.

Претензії приймаються протягом одного місяця з дня виходу цього оголошення.

Предприятие «Днепрторекомцентр» реализует со склада в Днепропетровске

автошины
для грузового, легкового и с/х транспорта
Тел.: (05620) 78-69-07, 78-69-06.
Тел./факс (0562) 78-46-93.

Інформація про випуск акцій першої емісії

АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА ВІДКРИТОГО ТИПУ

«Аіст-ідея»

Рішення про заснування акціонерного товариства відкритого типу «Аіст-ідея» (надалі — Товариство) та випуск акцій прийняте на зборах засновників від 6 вересня 1995 р., протокол № 1.

Засновниками товариства є:

акціонерне товариство відкритого типу «Холдингова компанія «Аіст»;

Український інститут науково-технічної та економічної інформації;

Український фонд активізації масової творчості.

Основні напрями діяльності Товариства:

інноваційна діяльність з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу, що передбачає:

випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технології;

реалізація довгострокових науково-технічних програм з великими строками самоокупності витрат;

фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін в стані виробничих сил;

розроблення і впровадження ресурсозабезпечуючих технологій, потрібних для поліпшення соціального і економічного стану;

консалтинг та послуги в галузі інтелектуальної власності та її захист;

фінансова та правова підтримка наукової і технічної діяльності юридичних і фізичних осіб в різних галузях виробництва;

активізація творчого потенціалу фізичних і юридичних осіб;

інформаційна і науково-інформаційна діяльність, об'єктом якої є результати науково-технічних і виробничих робіт та іншої науково-технічної діяльності;

консалтинг, експертиза, ліцензійна та патентна діяльність;

створення спеціалізованих банків даних, обмін інформацією з міжнародними банками даних інтелектуальної власності.

Фінансові ресурси, отримані від емісії, спрямовуватимуть на науково-технічні розробки, розвиток виробництва, впровадження новітніх технологій у виробництво, соціальну сферу, а також на реалізацію інших програм, передбачених статутом Товариства.

Дані про емісію акцій

Рішення про проведення першої емісії прийняте зборами засновників (протокол № 1 від 6 вересня 1995 р.).

Запланований обсяг емісії — 10 000 (десять тисяч) простих акцій на пред'явника номінальною вартістю 1 000 000 (один мільйон) карбованців на загальну суму 10 000 000 000 (десять мільярдів) карбованців. Серія акцій «А» номери з № 00001 по № 10000.

Засновники є держателями акцій в розмірі 30 відсотків статутного фонду, в т. ч. Акціонерне товариство відкритого типу «Холдингова компанія «Аіст» — 20 %; Український інститут науково-технічної та економічної інформації — 5 %; Український фонд активізації масової творчості — 5 %.

Загальна сума акцій становить статутний фонд Товариства.

Передплата акцій здійснюватиметься з 16 листопада 1995 року по 16 травня 1996 року за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 46.

Форма оплати акцій — готівкою або безготівкова.

Курсова вартість акцій формується співвідношенням попиту та пропозиції.

Особи, які бажають придбати акції АТ «Аіст-ідея», вносять до Товариства суму не менш як 30 відсотків вартості акцій, які вони передплатили. На підтвердження цього засновники видають свідоцтво категорії «А». Решту коштів вносять протягом року з дня реєстрації Товариства. На підтвердження внесення повної суми засновники видають свідоцтво категорії «Б». Після реєстрації випуску акцій свідоцтва обмінюватимуть на акції АТ «Аіст-ідея».

Кошти, отримані від проведення передплати зараховують на розрахунковий рахунок № 5467163 в ГОУ ПІБ України, МФО 300012.

Товариство не користується послугами торговців цінними паперами і розповсюджує акції самостійно.

Дата проведення установчих зборів — 23 травня 1996 р.

Відомості для осіб, які передплатили акції першої емісії.

Особа, яка передплатила хоча б одну акцію АТ «Аіст-ідея», має право брати участь у проведенні установчих зборів АТ персонально або через уповноваженого ним представника, вносити пропозиції відповідно до статуту Товариства, обирати або бути обраною до органів управління Товариства та інші права, передбачені діючим законодавством України.

Голосування на зборах провадять за принципом: одна акція — один голос.

Нарахування та виплату дивідендів провадять тільки після повної сплати вартості передплачених акцій.

Усі питання , пов'язані з діями, здійснюваними у разі перевищення запланованого рівня передплати, вирішують установчі збори, а у разі недосягнення рівня передплати 60 відсотків на день проведення установчих зборів Товариство вважається незаснованим.

При відмові від випуску повернення коштів здійснюватиметься не паізніше 30 днів з моменту відмови

Можливі чинники ризику

Становлення фондового ринку в Україні перебуває на початковому етапі. Цим значною мірою визначаються основні чинники ризику. До основних чинників ризику належать відсутність розвиненої фінансової інфраструктури; інфляційні процеси; нестабільність цінової та законодавчої політики; спад промислового виробництва та розлад у науковій сфері. Все це впливає на вкладення коштів у довгострокові проекти та інвестиції.

Додаткову інформацію про емітента можна отримати по телефону 224-19-89, АТ «Світанок», або за адресою, м. Київ, вул. Хрещатик, 46.

Арбитражный суд Харьковской области (310502, Харьков, Дом Советов, ул. Сумская, 64) возбудил дело № 1184/5-52 о банкротстве общества с ограниченной ответственностью «Марс» (312320, Богодухов Харьковской области, ул. Шевченко, 9), расчетный счет № 467605 в Богодуховском отделении АК АПБ «Украина».

Имущественные требования кредиторов принимаются на протяжении месяца со дня опубликования объявления.

У номер

● *Івано-Франківськ*

Нова посада у війську

У Збройних Силах України запроваджують нову посаду — офіцер зі зв'язків із засобами масової інформації.

Про це заявив на нараді військових журналістів і редакторів дивізійних газет Прикарпатського військового округу прес-секретар міністра оборони України полковник Олександр Клубань.

Він наголосив, що нині, в умовах реформування Збройних Сил України, цивільна й військова преса мають тісніше співпрацювати, висвітлюючи процеси, що відбуваються в українському війську, його проблеми і діяльність.

За словами О.Клубаня, передбачається, що дивізійні газети як такі будуть ліквідовані.

ЗМІ Збройних Сил України — це центральна газета «Народна армія», художньо-літературний ілюстрований журнал «Військо України», газети Військово-Морських Сил «Флот України», військ ППО «Вартові неба», 2 газети військових округів, 12 багатотиражних газет. Діють телередакція Міноборони і телерадіоцентр «Бріз» (Севастополь).

● *Чернігів*

Співробітництво регіонів

У Чернігові відбулася зустріч-нарада керівників прикордонних областей України та Росії. Делегації Краснодарського краю, Бєлгородської, Брянської, Воронезької, Тульської, Курської, Ростовської, Донецької, Сумської, Луганської, Полтавської, Харківської, Чернігівської областей та міста Севастополя розглянули хід реалізації угоди між урядами обох держав про співробітництво регіонів за період із червня 1995 року. Учасники зібрання також обговорили, як скоріше й більше залучити до себе іноземних інвестицій, прийняли до відома проекти статутних документів щодо створення асоціації «Російсько-Український Союз» і схвалили ідею створення міжрегіональної газети.

● *Сімферополь*

Убито ще трьох

Пізно ввечері 28 жовтня до чергової частини Ялтинського міськуправління міліції зателефонував невідомий і сповістив, що в селищі Гаспра в машині ВАЗ-2106 виявлено трупи щойно вбитих двох чоловік. При виїзді на місце інформація підтвердилася. Неподалік лежала ще одна вбита людина. Знайдено безліч відстріляних автоматних гільз калібру 5,45 мм. За попередніми даними, троє вбитих належали до угруповання так званих «башмаков». Очевидно, це були розбірки з приводу переділу сфер впливу.

Провадиться слідство.

Сковорода відкриває Францію

Для багатьох із нас перше знайомство з невідомими країнами починалося з книги. Ще й тому, що донедавна лише вона спроможна була відкрити кордони для будівників світлого майбутнього й показати, як його, те майбутнє, будують там. Втім, з відомих причин процес того будівництва виглядав дещо одноБоко. І от три роки тому французи вирішили зрушити стереотипи щодо своєї країни й довести українцям, що Франція — батьківщина не лише мушкетерів, моди та шампанського. Так народився проект «Сковорода».

Міжнародна та міжнаціональна акція «Час книг», часткою якої є «Сковорода», поєднує найрізноманітніші заходи, що покликані піднести роль книги у суспільстві. Цього року акція проходила в Києві з 15 по 30 жовтня й присвячувалася взаємовідносинам літератури з різними видами мистецтва, культурним обмінам між Україною та Францією. У рамках акції виставлялися ілюстрації Сергія Якутовича до роману О.Дюма «Три мушкетери», плакати і книги про твори Мопассана і за ними демонструвалися фільми серії «Французька література на екрані».

Проект «Сковорода», започаткований Французьким культурним центром за сприяння посольства Франції в Україні, став однією з найвагоміших програм «Часу книги», бо надає суттєву підтримку у виданні французької літератури українською мовою. Йдеться, передусім, про сучасну французьку філософську й політологічну думку, гуманітарну класику XX століття й частково юридичні та економічні праці. Як стверджує директор центру Бернар Вантом, французи сприяють встановленню безпосередніх контактів між видавцями обох країн, врегульовують питання авторських прав та надають допомогу в виплаті гонорарів чи у придбанні паперу.

У реалізації проекту беруть участь чотири київські й одне харківське видавництва. Тож спільними зусиллями протягом трьох років побачили світ 22 книги. Серед них: Моріака «У що я вірю» та Сартра «Нудота. Мур. Слова», Бергсона «Сміх» та Бовуар «Друга стать», Превера «Видовище» та Куенсі «Дива богоматері», а ще твори Фуко, Дерріда, Вернана, Рікера, Броделя та інших.

Щоправда, існують і проблеми. Видавництво «Основи», наприклад, іноді не в змозі викупити готовий тираж у друкарні, а видавці серії «Дух і літера» (франко-українська лабораторія гуманітарних досліджень Києво-Могилянської академії) мають готових перекладів більше, аніж передбачено проектом. Обережні натяки, а часом і претензії вітчизняних видавців до «Сковороди» щодо браку коштів чи уваги до певного видавництва нагадують відому приказку: як мед, то й ложкою. На власні сили українські книговидавці покладатися, здається, не збираються.

Втім, делікатні французи обіцяють розглянути будь-яку пропозицію — за умови, що українці зможуть переконати культурний центр у доцільності проекту.

Алла РОМАНЧУК.

«Нові видання вересня»

Під такою назвою в Українському домі пройшов книжковий ярмарок, влаштований видавництвом «Борисфен». Близько тридцяти видавництв і фірм намагалися звабити нечисленних відвідувачів власною, та, переважно, чужою друкованою продукцією.

Багатообіцяюча назва ярмарку, на жаль, не виправдала себе — киянам здебільшого пропонували вже знайомі й давно набридлі зарубіжні трилери й застарілі бестселери, дешеві (не за ціною) посібники з питань магії та сексу й різноманітні фоліанти на зразок «Найкращі автомобілі світу» (вартістю 2500000 крб.) чи «Інвестиційний менеджмент» (1900000 крб.). Дітям книгодрукарі пропонували дізнатися «Все про від... чи слонів за 600 тис. крб. Подорож у світ рідної природи обійдеться значно дешевше — 200 тис.крб.

З класикою у більшості сучасних видавців, як і раніше, «не склалося». Як з українською (традиційно?!), так і російською. Втім, «живі» ще, переважно зусиллями іноземців, «Заповіт», «Гетьман Мазепа» й сиротливі видання з української етнографії та мистецтва. Що ж, порадіймо хоча б із цього.

Алла РОМАНОВА.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Не дрімайте, філателісти!

На Чернівецькій головпошті відбулося спецпогашення поштової кореспонденції, присвяченої 120-літньому ювілею місцевого держуніверситету імені Юрія Федьковича. Кілька видів конвертів із зображенням корпусів навчального закладу було помічено спеціальним художнім штемпелем. Відтепер вони стали предметом зацікавлення у філателістичних колах. Але ці раритети дістануться небагатьом колекціонерам, бо спецпогашення зазнала порівняно невелика партія конвертів. Тим вища буде їхня ціна на філателістичному ринку.

Чудову колекцію подарункових конвертів з портретом Юрія Федьковича та фрагментами університетських корпусів виготовив чернівецький художник-графік Орест Криворучко.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Редакція газети «Голос України» висловлює щире співчуття співробітниці Н. М. Кравченко з приводу тяжкої втрати — смерті батька
ОРЛА Миколи Григоровича.

«Диваки» шукають точку опори

(Початок на 4-й стор.)

Незважаючи на невеликий термін існування академії, на всілякі так звані об'єктивні негаразди, все ж можна говорити про певні здобутки вчених, захоплених оригінальними ідеями. Небагато можна поки що назвати впроваджень, крім незначних, котрі не потребували великих коштів (як, скажімо, застосування системи економії палива на одній з теплових електростанцій). Але потенціал майбутніх нововведень — вагомий. Варто назвати теорію трансмутагенезу, пов'язану з прискоренням природного процесу еволюції. Володіючи його механізмами, можна, наприклад, за короткий час виводити нові види тварин чи рослин, на які природа витрачає сотні тисяч чи й мільйонів років, пришвидшити ліквідацію радіаційного забруднення, наслідків шкідливих впливів на екологію діяльності людини тощо.

Плідно працюють учені академії над пошуком шляхів створення новітніх джерел енергетики. Скажімо, вже тепер відкрито механізм перетворення на нафту горючих сланців, запасів яких в Україні вистачить на чотири тисячі років. А скільки інших теоретичних розробок — соціально-економічних, космічних, у галузях хімії, фізики, медицини! Знайти б можливості втілити їх у життя нині — через короткий час наше буття поліпшилося б у кілька разів.

Та поки що немає таких коштів, а в декого — віри у реальність запропонованих ідей. Отож академія існує лише на ті гроші, які виділяють спонсори, а вони вкладають їх лише тоді, коли бачать реальну віддачу впроваджуваних ідей. Не має академія навіть власного офісу — доводиться орендувати. Величезних зусиль коштує переконувати науковий загал офіційної науки у перспективності і реальності деяких відкриттів членів академії...

І все ж таки — крига скресла. Академія діє, випускає кілька журналів, зокрема «Ідея», «Тема», «Техніка майбутнього» та інші. Систематизовано доробки, створено банк даних. Справа — за їх впровадженням, а віра в це у членів академії є.

***

На звітно-виборчій конференції обрано новий склад президії. Президентом став академік Академії аграрних наук радник Президента України Василь Шепа. Вирішено створити вчену раду, склад якої затверджено на конференції.

Микола ФЕДОРЕНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописів не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 359362.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311206—1207.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КП № 1 від 18.09.1990 р.